

Visio Onderwijs

Deel 1
Schoolgids Haren 2023-2024

Visio

Inhoud

Voorwoord	3
1 Onze School	6
1.1 Algemene informatie	6
1.1.1 Directeur, schoolleider en coördinatoren	6
1.1.2 Locatie en gebouwen	6
1.1.3 Contactgegevens	6
1.1.4 Film Visio Onderwijs Haren	6
1.1.5 Afdelingen en groepssamenstelling	6
1.1.6 Aantal leerlingen per 1 oktober 2022	7
1.1.7 Visio Onderwijs Haren in 2023-2024	7
1.2 Onze visie op onderwijs	8
1.3 Scholttijden, vakken en lesuren	8
1.3.1 Scholttijden en pauzes	8
1.3.2 Vakken en Lesuren	8
1.3.3 Lesinhoud so en so-(e)mb	11
1.3.4 Lesinhoud vso-(e)mb en pro (Praktijk Onderwijs)	11
1.3.5 Uitleg aangepaste vakken binnen cluster 1	12
1.4 Ons team	15
2 Praktische informatie van A tot Z	16
3 Kwaliteit van ons onderwijs	24
3.1 Verantwoording Leeropbrengsten	24
3.1.1 Doelgroepenmodel	24
3.1.2 Opbrengsten so (doelgroep 1-7)	24
3.1.3 Opbrengsten vso-(e)mb (leerroute 1-4)	28
3.2 Verantwoording Sociale veiligheid en Tevredenheid	30
3.3 Verantwoording in- en uitstroom	32
3.3.1 Instroom	32
3.3.2 Uitstroom	33
3.3.3 Ambulant onderwijskundige begeleiding (aob)	34
3.4 Verantwoording Bestendinging	34
3.5 Analyse, interventies en ambities	34
4 Onderwijskundige ontwikkelingen in de school	35
5 Medezeggenschap	39
6 Bijzondere samenwerkingen	39

Voorwoord

Visio Onderwijs maakt deel uit van Koninklijke Visio, expertisecentrum voor slechtziende en blinde mensen. Leerlingen met een visuele beperking, al dan niet in combinatie met een andere beperking, kunnen bij ons terecht tijdens hun volledige onderwijsloopbaan. Wij bieden primair en voortgezet onderwijs aan op scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs, evenals ambulante onderwijskundige begeleiding voor kinderen die onderwijs volgen op reguliere of speciale scholen voor basis-, voortgezet en vervolgonderwijs (mbo, hbo en wo).

Deze schoolgids geeft uitgebreide informatie over ons onderwijs op onze scholen voor kinderen en jongeren met een visuele en/of meervoudige beperking. De gids is vooral een naslagwerk. U kunt specifieke thema's makkelijk opzoeken via "ctrl F". Via de button rechts-onder ◀ kunt u snel de Inhoudsopgave raadplegen en naar het gewenste hoofdstuk/paragraaf gaan.

Naast dit voorwoord bestaat de complete schoolgids uit twee andere delen.

Deel 1 "De Visio-school" gaat specifiek over de school van uw kind en biedt o.a. praktische informatie en een verantwoording van (de resultaten van) het onderwijs-aanbod.

Deel 2 "Onderwijs van Visio" gaat meer algemeen in op onze expertise en de organisatie en inhoud van de verschillende schoolsoorten (so, vso, (e)mb) en ambulante onderwijskundige begeleiding. U vindt de volledige schoolgids op www.visio.org/onderwijs.

Naar de ijsbaan.

Strategie Wendbaar

De kernactiviteiten van Visio zijn volgens het huidige strategieplan weergegeven in vier bouwstenen:

Bouwsteen 1. Wendbaar met onze cliënten en leerlingen

Onze cliënten en leerlingen merken dat onze diensten aansluiten op hun (veranderende) behoeften. We nemen hun vraag als uitgangspunt en werken goed met hen samen.

Bouwsteen 2. Wendbaar door onze medewerkers

In een wendbaar Visio geven medewerkers vorm en inhoud aan wendbaarheid in de relatie met de cliënt/leerling en met collega's. Medewerkers luisteren naar de behoeften van cliënten/leerlingen en naar elkaar. We werken met een ondernemend perspectief binnen duidelijke kaders. Vanuit onze expertise, kennis en persoonlijk leiderschap gaan we op zoek naar andere ideeën en betere oplossingen. Door te luisteren, te verbinden en te doen. We vergroten onze trots op Visio, waarin iedereen samenwerkt met passie voor de cliënt en leerling.

Bouwsteen 3. Wendbaar in de maatschappij

We vergroten het bereik van onze kennis en expertise door deze beschikbaar te maken voor iedereen in Nederland. Dit betekent dat iedereen met een visuele beperking of met iemand in zijn omgeving met een visuele beperking online vrije toegang heeft tot expertise en kennis. Ook vragen we aandacht voor en pakken een actieve rol in het oplossen van maatschappelijke obstakels voor slechtziende en blinde mensen. Zo bouwen we samen met relevante partijen en stakeholders aan een inclusieve samenleving.

Bouwsteen 4. Wendbaar als organisatie

Om een wendbare organisatie te zijn, uniformeren we leerling- en cliëntprocessen met ruimte voor maatwerk. We bouwen aan efficiënte ondersteunende processen zodat we kunnen inspelen op de veranderende vragen van cliënten en leerlingen. "De reis" van de cliënt/leerling is hierbij leidend. Visio is blijvend financieel gezond ingericht om de continuïteit op lange termijn te borgen.

Wendbaar Visio in relatie tot onderwijs

In het nieuwe schooljaar 2023-2024 starten we met de uitvoering van ons nieuwe instellingsplan (schoolplan). Dat plan is in samenspraak met leerlingen, ouders, medewerkers en andere betrokkenen tot stand gekomen en is afgeleid van de landelijke Visio-koers "Wendbaar". Er wordt gewerkt aan een wendbaar Visio door bij het realiseren van plannen, programma's en projecten tegelijkertijd in te zetten op gedrag, leiderschap en cultuur. Dit gebeurt aan de hand van een waardenkompas met de kernwaarden:

Visio Waardenkompas

De missie "Meedoen mogelijk maken" is "het ware noorden" in het kompas. Het kompas geeft richting om op de wendbare koers te blijven. De gezamenlijke waarden in gedrag en cultuur zijn de basis voor hoe we bij Visio werken, samen met cliënten/leerlingen, collega's en andere organisaties.

Voor Visio Onderwijs is de missie "Meedoen mogelijk maken" in het instellingsplan vertaald in het motto "perspectief voor ieder kind": Visio Onderwijs wil ieder kind met een visuele beperking, met al zijn mogelijkheden, beperkingen, talenten en bijzonderheden, zo goed mogelijk ondersteunen bij zijn voorbereiding op de toekomst.

Visio Onderwijs biedt leerlingen alle benodigde ondersteuning, hulp en tools, met het doel dat zij nu en als (jong) volwassene – passend bij hun mogelijkheden:

- zo zelfstandig, zelfredzaam en autonoom mogelijk door het leven gaan
- volwaardig participeren in een steeds veranderende maatschappij
- als wereldburger de wereld tegemoet treden.

Het onderwijs op de Visio-scholen sluit nadrukkelijk aan bij het onderwijs op reguliere scholen. Op aangepaste wijze hanteren wij dezelfde kerndoelen als in het regulier basis- en voortgezet onderwijs.

Voor leerlingen vanaf 12 jaar is er de mogelijkheid om praktijkonderwijs, vmbo of havo te volgen, gericht op uitstroom naar Arbeid of Vervolgonderwijs.

Leerlingen met een (ernstige) meervoudige beperking kunnen deelnemen aan praktisch onderwijs, gericht op het ontwikkelen van vaardigheden voor uitstroom naar Dagbesteding, Arbeidsmarktgericht Beschut werk of Beschut werk Arbeid. Alle leerlingen kunnen een diploma of verklaring van deelname aan onderwijs verwerven.

Het onderwijs op onze scholen is maatwerk dat groepsgericht wordt ingevuld. We werken in kleine groepen, waarbij ruimte is voor het tempo en ontwikkelingsniveau van iedere leerling. We vinden het belangrijk dat kinderen met plezier naar school gaan en we investeren in maximale sociale veiligheid. Dit is een voorwaarde voor elke leerling om zich goed te ontwikkelen en goed te kunnen leren. We vinden het van groot belang alle leerlingen te stimuleren tot maximale zelfstandigheid en zelfontplooiing. We streven voor al onze leerlingen op de Visio-scholen en in de ambulante onderwijskundige begeleiding naar het mogelijk maken van volledige maatschappelijke integratie en participatie.

Ontwikkelingen binnen het onderwijs

■ Goed en Excellent onderwijs

Het is en blijft de ambitie van Visio Onderwijs om het best mogelijke onderwijs en de best mogelijke begeleiding te bieden. In dat opzicht is onze missie geslaagd te noemen, in de afgelopen periode hebben maar liefst acht scholen het predicaat goed behaald en zes afdelingen tevens het predicaat excellent!

Helaas heeft de overheid de predicaten "Goed" en "Excellent" onlangs afgeschaft. Een bijzonder besluit in een periode waarin de kwaliteit van het Nederlandse onderwijs juist toe is aan een stimulans voor beter onderwijs. Goed en excellent of niet; de scholen en diensten voor ambulante begeleiding van Visio zullen zich blijven inzetten voor het allerbeste onderwijs voor slechtziende en blinde leerlingen!

■ Eigentijds onderwijs en eigentijdse begeleiding

Visio Onderwijs wil eigentijds onderwijs en eigentijdse begeleiding bieden, met een optimale inzet van de nieuwste digitale en technologische mogelijkheden.

Dit doel vraagt om continue aandacht voor innovatie en expertiseontwikkeling. En om het continu vernieuwen van het onderwijs en de begeleiding, zodat nieuwe methoden, expertise en hulpmiddelen worden verankerd in ons aanbod en ons handelen. Visio Onderwijs is daar voortdurend mee bezig.

In 2021 is de start gemaakt met een bestedingsplan voor de komende tien jaar om ons onderwijs en onze begeleiding nog beter te maken op het gebied van kwaliteit, innovatie en expertise. De komende jaren wordt er veel geïnvesteerd in deze thema's. Om met name mensen vrij te spelen voor de doorontwikkeling en borging van innovatie en expertise heeft een succesvolle wervingscampagne geleid tot 35 nieuwe medewerkers.

■ **Kwaliteit**

Visio Onderwijs werkt voortdurend aan het verhogen van haar kwaliteit. Zo zetten wij de komende jaren in op het:

- optimaliseren van (de borging van) procedures. Ons kwaliteitssysteem wordt voor de borging van onze kwaliteit op centraal of lokaal niveau opnieuw "geladen" met kwaliteitskaarten en ambitiekaarten
- benutten van data om de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding verder te vergroten
- naar behoefte van leerlingen realiseren van een passend aanbod van Kind & Jeugd samen met andere domeinen
- fors investeren in het realiseren van een adequate, bij de individuele leerling passende transitie van school naar werk. Dat doen we onder meer door een kwartiermaker Arbeid aan te stellen en de leerlijn Kritische Succesfactoren (KSF) binnen de scholen en de aob uit te rollen
- vergroten van de toegankelijkheid van onderwijsleermiddelen aan de bron. Er vinden onder meer bewustwordingssessies plaats bij uitgeverij van educatieve materialen en Visio Onderwijs is vertegenwoordigd in de Brailleautoriteit. Momenteel loopt een intensief lobbytraject om de toegankelijkheid verankerd te krijgen in de Nederlandse wetgeving
- continu blijven werken aan nieuwe innovaties en hulpmiddelen met nationale en internationale partners binnen Visio Onderwijs.

We verantwoorden ons graag over de kwaliteit van ons onderwijs aan u en externe partijen, omdat we geloven dat kritische feedback ons onderwijs nog beter kan maken. We hechten veel belang aan een goede relatie met de leerlingen en met u als ouder. Waar mogelijk werken we graag met u samen. We nodigen u en uw kind uit om uw verwachtingen met ons te delen en vorm te geven. Tips, opmerkingen en kritische noten zijn van harte welkom. Daarmee stelt u ons in staat om voor alle leerlingen binnen Visio Onderwijs, het beste onderwijs te realiseren en daarmee optimale kansen te creëren voor een goede toekomst. We wensen u en uw kind een goed schooljaar 2023-2024 toe.

Mede namens de Raad van Bestuur,

Directeur Onderwijs, Koninklijke Visio
Marcel Janssen

De schoolgids is vastgesteld door de Raad van Bestuur van Visio op 1 juni 2023.

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad van Visio Onderwijs heeft ingestemd met de schoolgids op 21 juni 2023

Visio-bus wassen bij de wasstraat.

Deel 1 Schoolgids Visio Onderwijs Haren 2023-2024

1 Onze School

1.1 Algemene informatie

1.1.1 Directeur, schoolleider en coördinatoren

Directeur: Marcel Janssen
Schoolleider: Marian Officier
Coördinatoren: Inge Hordijk (OOG)
Anneloes Kleefman (so en so-mb)
Carlijn van Rees (vso-mb)
Karin van Dijk (aob)

1.1.2 Locatie en gebouwen

Ons schoolgebouw ligt op het Heukelomterrein aan de Rijksstraatweg in Haren, gemeente Groningen. Naast het schoolgebouw bevinden zich op het terrein de vier woningen, een kindercentrum en een grote speelplaats. Onderwijs aan de leerlingen van de onderwijsontwikkelgroepen (OOG-groepen) wordt geboden in het kindercentrum. Alle andere groepen krijgen onderwijs in het schoolgebouw.

Beide gebouwen zijn afgestemd op de mogelijkheden van onze leerlingen. Er zijn aanpassingen zoals het gebruik van heldere kleuren, duidelijke contrasten, goede verlichting, oriëntatiepunten en verwijzers. De lokalen zijn licht en ruim en de gangen breed en veilig. Ook het schoolplein, de gymzaal, het therapie-zwembad en de therapieruimtes zijn voorzien van aanpassingen en specifieke apparatuur of toestellen. Er is een vak- en speellokaal, sensorische activeringsruimte, keuken, schooltuin met dierenverblijf en er zijn rustruimtes.

1.1.3 Contactgegevens

Bezoekadres:
Visio Onderwijs Haren,
Rijksstraatweg 284, 9725 CL Haren
Correspondentieadres:
Visio Onderwijs Haren, Postbus 54, 9750 AB Haren
Telefoon: 088 5857500
Email: onderwijsharen@visio.org
Website: www.visio.org

1.1.4 Film Visio Onderwijs Haren

Klik op [ctrl] en onderstaande afbeelding of ga naar www.visio.org/onderwijs-amsterdam om een indruk te krijgen van ons onderwijs.

1.1.5 Afdelingen en groepssamenstelling

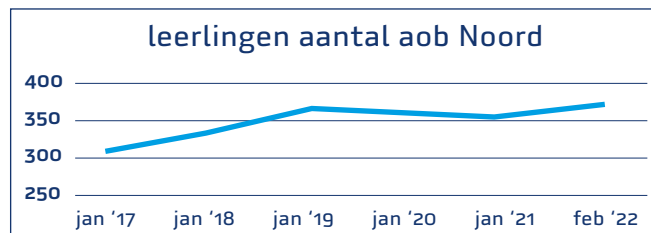
Visio Onderwijs Haren biedt onderwijs aan leerlingen met een visuele of meervoudige beperking en bestaat uit zeven afdelingen:

So (speciaal onderwijs): voor normaal lerende leerlingen met een visuele beperking van groep 1 t/m groep 8.
So-mb (speciaal onderwijs bij een meervoudige beperking): voor leerlingen met een visuele, verstandelijke en mogelijk motorische beperking van 4 t/m 12 jaar.
So-emb/OOG (Onderwijsontwikkelgroepen): combinatie van zorg en onderwijs: voor leerlingen met een visuele, ernstig verstandelijke en mogelijk motorische beperking van 4 t/m 12 jaar. Deze leerlingen hebben veel verzorging en behandeling nodig tijdens schooltijd.
Vso (voortgezet speciaal onderwijs): voor normaal lerende leerlingen met een visuele beperking van 12 tot 20 jaar, die de opleiding Praktijkonderwijs volgen.
Vso (voortgezet speciaal onderwijs): voor leerlingen met een visuele, verstandelijke en mogelijk motorische beperking van 12 tot 20 jaar.
Vso-emb/OOG (Onderwijsontwikkelgroepen): combinatie van zorg en onderwijs: voor leerlingen met een visuele, ernstig verstandelijke en mogelijk motorische beperking van 12 tot 20 jaar. Deze leerlingen hebben veel verzorging en behandeling nodig tijdens schooltijd.
Aob (ambulante onderwijskundige begeleiding): voor leerlingen van alle leeftijden en opleidingsniveaus met een visuele beperking in het regulier of ander speciaal onderwijs buiten Visio.

Een uitgebreide toelichting op de afdelingen vind u in [deel 2 van de schoolgids](#).

1.1.6 Aantal leerlingen per 1 oktober 2022

Soort onderwijs	Aantal leerlingen
So	11
So-mb	9
Vso-mb	13
Vso-pro	3
OOG-so	15
OOG-vso	10
Subtotaal school	61
Aob	388
Totaal school + aob	449
Leerlingen die 1 dag per week de school bezoeken	4

1.1.7 Visio Onderwijs Haren in 2023-2024

Onder voorbehoud van (on)verwachte nieuwe instroom gaan we in 2023-2024 op school werken met 12 groepen:

		Doelgroep			
		1-2		2-3	3-4
So	0 jaar	Dagbehandeling (W&D)		Peuterrevalidatie (R&A)	
	4 jaar	Giraf	Walvis	Oogappel	?
	6 jaar				Prisma
9 jaar			Iris	Uitkijk	
Vso 20 jaar	12 jaar	Ijsbeer	Olifant	Focus	Pro
	15 jaar			Verrekijker	
	18 jaar			Vizier	
	20 jaar	Belevingsgerichte of taakgerichte dagbesteding	Taakgerichte of arbeidsmatige dagbesteding	Beschut werk	Arbeid of vervolgonderwijs

1.2 Onze visie op onderwijs

Het motto van Visio Onderwijs is "Perspectief voor ieder kind". Meedoen mogelijk maken vanuit optimaal onderwijs en optimale begeleiding voor leerlingen met een visuele beperking in een passende leeromgeving en passend bij hun mogelijkheden is daarbij het uitgangspunt.

In de speeltuin.

Het doel van (v)so-onderwijs is om de leerlingen toe te rusten voor het vervolgonderwijs.

Het doel van het vso-mb onderwijs is om de leerlingen toe te rusten voor:

- werk of dagbesteding waar de werknemer voldoening uit haalt en zijn talenten in kan blijven ontwikkelen
- woonsituaties waarin de bewoner zich zo zelfstandig mogelijk met dagelijkse handelingen redt, zich veilig voelt en zich aan leefregels houdt
- woonsituaties waarin de volwassene activiteiten kiest en uitvoert waar hij van ontspant en geniet
- woonsituaties waarin de volwassene in een sociaal netwerk functioneert, kennis heeft van de wereld om zich heen, zich geaccepteerd voelt in de maatschappij en sociaal vaardig de wereld tegemoet treedt.

[Zie deel 2](#) voor een meer uitgebreide toelichting op ons motto, ambitie en visie op Onderwijs.

-

1.3 Scholttijden, vakken en lesuren

1.3.1 Scholttijden en pauzes

Maandag:	8.45 uur – 15.15 uur
Dinsdag:	8.45 uur – 15.15 uur
Woensdag:	8.45 uur – 12.30 uur (alleen de OOG-groepen tot 15.15 uur)
Donderdag:	8.45 uur – 15.15 uur
Vrijdag:	8.45 uur – 15.15 uur

Elke ochtend is er een kleine pauze van 10.15–10.30 uur. Om 12.15 uur wordt er gegeten. Bij klassen die eerder starten met eten, worden lesdoelen rond praktische redzaamheid aan dit eetmoment gekoppeld. De middagpauze is van 12.30–13.00 uur. Voor de OOG-groepen is de middagpauze van 12.30–13.30 uur, omdat deze groepen meer tijd nodig hebben voor de persoonlijke verzorging rond het middaguur.

1.3.2 Vakken en Lesuren

Voor de lesroosters hebben we een overzicht van het minimum aantal leskwartieren per vak, per week. De leraar bepaalt met de coördinator naar welke schoolvakken de "vrij in te zetten" leskwartieren gaan. Dit is afhankelijk van de leerresultaten van die groep.

Wandelen in het park.

So Minimum aantal kwartieren per week per schoolvak

Schoolvakken so en so-(e)mb	So Groep 1-2	So Groep 3-4	So Groep 5-8	So-mb	So-00G
BASALE ONTWIKKELING	9	8	9	12	12
Sociaal-emotioneel	3	3	3	4	2
Praktische redzaamheid	6	3	4	6	8
Oriëntatie & mobiliteit	0	2	2	2	2
SPELEN & LEREN	14	2	2	14	8
Spel	12	0	0	6	6
Leren leren	2	2	2	8	2
ZINTUIGEN & MOTORIEK	13	9	8	12	5
Zintuigen	6	3	2	4	2
Motoriek/Senso	2	0	0	4	3
Gym/Zwemmen	5	6	6	4	0
TAAL	4	18	12	2	4
Taal	4	18	12	2	4
WERELDORIENTATIE	6	4	12	8	4
Mens & Maatschappij	3	2	6	4	2
Mens & Natuur, Wetenschap, Techniek	3	2	6	4	2
KUNST & CULTUUR	10	7	8	8	4
Muziek	4	3	3	4	2
Drama	2	1	2	2	0
Handvaardigheid & Tekenend	4	3	3	2	2
ALGEMEEN	5	5	5	5	4
Digitale geletterdheid	4	4	4	4	2
Kritische succesfactoren	1	1	1	1	2
LEZEN, SCHRIJVEN & REKENEN	16	42	39	16	0
Rekenen	8	15	15	8	0
Technisch lezen (braille/zwartschrift/picto)	8	10	5	8	0
Technisch Schrijven/Typen	0	5	1	0	0
Begrijpend lezen	0	2	7	0	0
Spelling	0	10	9	0	0
Engels	0	0	2	0	0
VRIJ IN TE ZETTEN	29	11	11	29	34
Behandeling (individueel in te zetten)	0	0	0	0	11
Verzorging (individueel in te zetten)	0	0	0	0	20
Pauze	13	13	13	13	24
TOTAAL onderwijstijd inclusief pauze (kwartieren/week)	119	119	119	119	130

Vso minimum aantal kwartieren per week per schoolvak

Schoolvakken vso-pro en vso-(e)mb	Vso-pro	Vso-mb	Vso-00G
WONEN	6	9	6
Huishouden	2	3	2
Zelfzorg	2	3	2
Boodschappen doen	2	3	2
WERKEN	18	19	12
Werken in profielen (Groen, Dienstverlening, Horeca, Techniek)	14	15	8
Interne, externe stage**	4	4	4
VRIJE TIJD	12	12	6
Sport en Spel (beweging/gezelschaps-/buitenspel)	6	6	2
Muziek (maken, luisteren, beleven)	3	3	2
Kunstzinnig (drama, beeldend, presenteren)	3	3	2
SAMENLEVEN	18	17	14
Sociale vaardigheden	4	3	2
Mens, natuur & techniek	3	3	1
Mens & maatschappij	3	3	1
Oriëntatie & redzaamheid	8	8	10
ALGEMEEN	16	11	4
Digitale geletterdheid	4	3	2
Omgaan met je visuele beperking*	4	2	2
Rekenen*	4	3	0
Lezen* (braille/zwartschrift/picto)	4	3	0
*) Doelgroep 2 of hoger			
**) In transitiefase meer stage. Schoolvakken van stagedagen vervallen dan.			
VRIJ IN TE ZETTEN	36	41	45
Behandeling (individueel in te zetten)	0	0	10
Verzorging (individueel in te zetten)	0	0	20
Pauze	13	13	24
TOTAAL onderwijstijd inclusief pauze (kwartieren/week)	119	119	130

Naar de bibliotheek in Haren.

1.3.3 Lesinhoud so en so-(e)mb

Binnen het so voor normaal lerende leerlingen wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de lesmethodes van de reguliere basisschool. Deze passen we, waar nodig, aan voor de visuele beperking. Denk aan vergrotingen, braille, voelplaten, spraakondersteuning en rekenmateriaal met extra contrast en tactiele informatie. De lesdoelen komen uit de leerlijnen CED-groep of onze eigen leerlijnen "Bartiméus en Visio so" en hiermee werken we aan de wettelijke kerndoelen voor het primair onderwijs. De leerlingen zitten vanaf groep 3 aan hun eigen tafel, die gekanteld kan worden voor de beste werkhouding en verlichting.

Voor de kleuters is een lokaal met themahoeken, een kring en groepstafel. Wanneer er weinig kleuters zijn, combineren we deze groep met de moeilijk lerende kleuters, zodat ze in een speelse leeromgeving blijven.

Binnen het so-mb zijn lesmethodes zelden zonder aanpassingen bruikbaar voor de leerlingen. Zeker omdat het materiaal voor moeilijk lerende leerlingen vaak vooral uit plaatjes bestaat. Onze leraar zal altijd concreet tastbaar materiaal gebruiken om de lessen te verduidelijken. Dit materiaal is het liefst het échte materiaal en geen plastic weergave (minifiguur) van de werkelijkheid. We hebben bij alle thema's dozen klaarstaan met daarin bijpassend materiaal, waardoor leerlingen begrijpen wat de woorden inhouden. De lesdoelen komen uit de leerlijnen CED of onze eigen leerlijnen "Bartiméus en Visio so-mb" en hiermee werken we aan de wettelijke kerndoelen voor zeer moeilijk lerende kinderen.

De leerlingen zitten in de kring, aan de groepstafel of in themahoeken. Een individuele werktafel is beschikbaar voor leerlingen die zelfstandig en prikkelarm willen werken, maar de nadruk van het onderwijs ligt op groepsactiviteiten. Er zijn veel gezamenlijke activiteiten waarbij de leerlingen leren luisteren naar elkaar, samen een spel te spelen, samen muziek maken of een

groepswork knutselen, maar er zijn ook individuele doelen per leerling. Er wordt gewerkt aan het voorbereidend en aanvankelijk rekenen, lezen, taal en schrijven. De verwerking en het niveau waarop de leerling bezig is met deze vakken is afhankelijk van de mogelijkheden van de leerling. In het leesonderwijs vinden we het niet alleen van belang dat de leerling, indien mogelijk, technisch goed leest maar ook dat de leerling begrijpt wat hij leest.

Betekenisvol onderwijs vinden wij erg belangrijk voor de mb-leerlingen; daarom wordt er veel aandacht besteed aan (voorbereidende) praktische vaardigheden zoals klokkijken, geld rekenen, wegen en meten. Gedurende de gehele dag is er veel aandacht voor het oefenen van zelfstandigheid en zelfredzaamheid; van omkleden voor de gymles en dichtmaken van de rits tot een boterham leren smeren.

Bij de OOG-groepen geldt hetzelfde als bij de so-mb, met uitzondering van de cognitieve vakken lezen, schrijven en rekenen. Als toevoeging noemen we hier dat de eerste fase van het onderwijs vooral is gericht op een multi-sensorisch aanbod. De medewerkers proberen reacties op prikkels uit te lokken en observeren de leerlingen daarbij goed. De leerlingen hebben vaste groepsactiviteiten, maar daarnaast een individueel ritme van inspanning en ontspanning. Ook spelen ze vaak meer naast elkaar dan met elkaar, waarvoor in de extra grote klaslokalen ook de ruimte is.

Vakdocenten geven de vakken muziek, oriëntatie en mobiliteit, sensomotorische integratie en bewegingsonderwijs. Op de OOG-groepen is er ook iemand speciaal voor groepsspel en in de groepen is er de mogelijkheid om vormingsonderwijs te volgen.

1.3.4 Lesinhoud vso-(e)mb en pro (praktijkonderwijs)

Binnen het vso-mb en vso OOG ligt de nadruk op de domeinen: wonen, werken, vrije tijd en samenleven. Afhankelijk van de verwachte uitstroombestemming leren de leerlingen allerlei vaardigheden waarmee ze zich voorbereiden op hun toekomst. We gaan hieronder alleen op het domein werken in.

We onderscheiden de oriëntatiefase, waarbij de leerlingen voor het eerst in aanraking komen met werkzaamheden bij de profielen Groen, Horeca, Dienstverlening en Techniek. Het kan zijn dat leerlingen in eerste instantie bang zijn voor dieren bij Groen of geluiden bij Techniek of geuren bij Horeca. In de oriëntatiefase kijken we voor welke profielen we de leerlingen enthousiast kunnen krijgen. In de specialisatiefase mogen de leerlingen een profiel laten vallen

Stolpesteine voor de school bekijken.

waar ze niet gelukkig van worden.

Leerlingen met uitstroomperspectief dagbesteding lopen vanaf de specialisatiefase individueel stage, dit kan zowel intern als extern plaatsvinden. Daarnaast kunnen zij deelnemen aan een externe groepsstage. Voor leerlingen met de optie om naar beschutte arbeid uit te stromen is er de gelegenheid een detacheringsstage te starten.

In de transitiefase is duidelijk in welke richting de leerling later gaat werken (dagbesteding of beschut werk) en mag elke leerling stagelopen om aan deze werkplek te wennen.

Het vso-praktijkonderwijs is vorig jaar gestart. Leerlingen met uitstroomperspectief beschutte arbeid en die de cognitieve vakken tot start groep 5 niveau volgen, kunnen na hun so-periode instromen in het praktijkonderwijs. Binnen het praktijkonderwijs wordt gewerkt met "leerdagen" en "praktijkdagen". Op de praktijkdagen wordt gewerkt in de profielen Horeca, Groen, Techniek en Dienstverlening en sluiten de leerlingen aan bij het vso-mb. Op de leerdagen is er tijd voor cognitieve vakken. Onder andere lezen, rekenen, aardrijkskunde en Engels staan op het rooster, daarnaast is er veel aandacht voor sociale vaardigheden, KSF en voorbereiding op arbeid.

1.3.5 Uitleg aangepaste vakken binnen cluster 1

Veel vakken zijn speciaal aangepast voor blinde en slechtziende leerlingen. Per leergebied is er een onderwijsplan waarin gedetailleerd staat beschreven hoe uitvoering wordt gegeven aan het onderwijs. Niet alle vakken zijn voor alle doelgroepen van toepassing en onderstaande is ook niet uitputtend.

Technisch lezen

Gezien de visuele problematiek wordt binnen ons onderwijs verhoudingsgewijs meer tijd en instructie besteed aan het technische leesproces. Het aanvankelijk leesproces heeft meer tijd nodig. Onze leerlingen hebben recht op een tijdsverlenging van 50-100%. Ons doel is echter dat alle leerlingen een redelijk leestempo behalen. Dit betekent dat er in alle groepen lestijd is ingeroosterd voor technisch lezen. Ook in de hogere groepen wordt indien nodig nog speciale leesbegeleiding. Brailleleerlingen krijgen ook instructie in het aanvankelijk lezen. Tweemaal per jaar worden er doelen opgesteld voor het toepassen van de juiste brailleleesteknik bij alle braillelezers van het so om een optimaal leestempo te stimuleren.

Naar de manege.

Mondelinge taal

Er wordt in alle groepen gedurende de dag veel aandacht besteed aan mondelinge taal en het uitbreiden van de woordenschat omdat begripvorming en daarmee conceptvorming niet vanzelfsprekend voor onze leerlingen en wel een onmisbare vaardigheid is voor het latere leren.

Zintuiglijke ontwikkeling

Alle leerlingen hebben een visuele beperking, maar niet alle leerlingen kunnen dit met alle andere zintuigen compenseren. We hebben ook leerlingen waarbij meerdere zintuigen verstoord zijn. Voor de OOG-leerlingen hebben we de methode "Belevingsreis" gemaakt, waarbij de zintuiglijke ontwikkeling gericht gestimuleerd wordt. Maar ook voor normaal lerende leerlingen hebben we methodes om zintuigen gericht te active-

ren, zoals de methode "Tast Toe", geluidenspellen op de iPad en een orthotheek vol materiaal gesorteerd op zintuigen.

Fijne motoriek schrijven/typen

In groep 1 t/m 3 wordt veel tijd besteed aan de ontwikkeling van de fijne motoriek en daarbij aan de schrijfvoorwaarden. Onze leerlingen hebben gezien hun visuele beperking een latere ontwikkeling van de motoriek. Een voorbeeld is de voorkeurshand. De motoriek is van groot belang voor het welslagen van het schrijven en leesproces. Alle kinderen leren schrijven met pen of op de braillemachine en vanaf groep 5 wordt ook het 10-vingerig typen geoefend en gebruikt.

Thematisch werken met kleuters so-(mb)

Om het leren betekenisvoller te maken is in de kleutergroep het lesaanbod geïntegreerd in thema's die ongeveer drie weken duren. In de "werkles" wordt gewerkt aan groeps- en individuele doelen met diverse ontwikkelingsmaterialen. Aan bod komen dan: voorbereidend rekenen en lezen, woordenschat en taalactiviteiten, voorbereidend schrijven, handvaardigheid, tactiele en visuele training. Ook wordt er aandacht besteed aan het bouwen met constructiemateriaal, omdat onze leerlingen door de visuele beperking meer moeite hebben met ruimtelijke opdrachten.

Rekenen

We besteden verhoudingsgewijs meer tijd aan het handelend rekenen en minder aan schriftelijke verwerking. Er worden in de hele school specifieke tastbare rekenmaterialen uit bijvoorbeeld de rekenkist gebruikt. Brailleleerlingen oefenen met tastbare rekentekeningen ook tijdens het lesuur tactiel. Ook de slechtziende leerlingen werken eerst handelend voordat ze overgaan op schriftelijk werk.

Vieze handen van het buitenspelen.

Leren leren

Elke week is er aandacht voor de opbouw in het zelfstandig werken zodat leerlingen steeds meer de eigen regie pakken op wat ze wanneer uitvoeren.

Maatschappelijke competenties (Burgerschapsonderwijs)

Het onderwijs is gericht op het verwerven van een volwaardige plaats in de maatschappij. Wij willen de leerlingen leren samenwerken en samenleven in de West-Europese samenleving met haar waarden en normen. In de lessen "sociaal-emotioneel" en tijdens lessen "mens & maatschappij" en ook bij "mens, natuur, wetenschap en techniek" wordt dan ook aandacht besteed aan "burgerschap". De leerlingen oriënteren zich – op hun eigen niveau – op hoe mensen vanuit verschillende culturen en met verschillende achtergronden met elkaar omgaan, op hoe mensen problemen oplossen en op hoe mensen zin en betekenis geven aan hun bestaan. Het gaat over de deelgebieden democratie, participatie en identiteit. Ons pedagogisch klimaat ondersteunt dit: een klimaat waarin gelijkwaardigheid, acceptatie en respect voor elkaar centraal staan.

Oriëntatie en Mobiliteit (O&M)

Leerlingen leren zich te oriënteren in de klas, de school, het terrein en op de openbare weg, afhankelijk van hun zelfstandigheid. De leraar leert het de leerlingen via de leerlijn "oriëntatie en redzaamheid". De trainer voor Oriëntatie & Mobiliteit kan individuele training geven als dit extra aandacht nodig heeft.

Oriëntatie in de tijd en ruimte

Waar een pictobord in een reguliere kleuterklas of een geschreven of digitale agenda voor andere leerlingen vaak veel houvast geeft, kunnen onze leerlingen dat vaak niet goed (af)lezen. We hebben een doorgaande lijn voor slechtziende en voor blinde leerlingen gemaakt die begint bij tastbare verwijzers en liedjes. Leerlingen kunnen voelen waar hun eerstvolgende activiteit is (houten ring voor "in de kring", plastic vork voor "eten aan tafel"). Deze voorwerpen passen precies op een inpuzzelbordje op de plaats van bestemming. Afhankelijk van het niveau en de visuele beperking bouwt dit systeem zo mogelijk verder via pictoagenda's of spraakknoppen of papieren weekplanningen naar een digitale agenda. Ook hebben alle ruimtes op school en in het kindercentrum aankondigingsborden naast de deur hangen met een tastbare verwijzer, een pictogram, zwartschrift en braille.

Sociaal-emotionele competenties

Elk schooljaar starten we met “de gouden weken” om de groepsvorming te bevorderen. De leerlingen werken regelmatig samen en we bevorderen het elkaar helpen. Wekelijks is er aandacht voor het omgaan met de eigen beperkingen.

Alle groepen werken aan de doelen uit de leerlijn kritische succesfactoren (KSF). Deze KSF-doelen zijn als volgt geformuleerd:

1. je hebt inzicht in je eigen visuele beperking en hebt vaardigheden om hiermee om te gaan
2. je hebt inzicht in je eigen talenten en bouwt deze uit
3. je kunt communiceren over je visuele beperking en je talenten
4. je kunt de interactie tussen jezelf en je omgeving beïnvloeden
5. je hebt een netwerk in de gemeenschap van visueel en niet-visueel beperkte mensen.

Topografie so

Vanaf groep 6 werken leerlingen met visueel en tactiel aangepaste topo-kaarten. In de jaren voor groep 6 wordt stapsgewijs gewerkt aan de opbouw van ruimtelijke oriëntatie op het platte vlak. Brailleleerlingen werken met de methode “An & Jan” en “Waar ben ik”.

Tactiele en visuele training

Brailleleerlingen hebben lessen “tactiel” waarbij o.a. gewerkt wordt aan de doelen op basis van de afname van Tactiel Profiel. Ook het leren omgaan met tastbare tekeningen wordt hier geoefend. De andere leerlingen hebben lessen met visuele doelen. Ook werken zij regelmatig aan individuele doelen voor kijktraining.

Praktische redzaamheid

Zelfredzaamheid en zelfstandigheid zien wij als belangrijke doelen in ons onderwijs. De leerlingen leren hun dagelijkse activiteiten en behoeften zoveel mogelijk zelfstandig te realiseren volgens een groepsplan. Zelf (mee)helpen bij): omkleden, eten en drinken, tafeldekken, afwassen, opruimen en schoonmaken.

ICT

Kleuters leren omgaan met de iPad en werken met de Bee Bots. Er zijn lessen “leren programmeren”. Alle leerlingen vanaf groep 3 maken kennis met de computer en vanaf groep 6 wordt gewerkt aan ICT-doelen waaronder het werken met sneltoetsen. Kinderen die Leesniveau AVI 5/ E4 beheersen krijgen in een klein groepje wekelijks typ les. Hierbij hoort ook wekelijks typhuiswerk, de typmethode van EduVip kan ook thuis gebruikt worden. Alle leerlingen werken met een leerlingaccount waar-

bij hun individuele instellingen zoals lettergrootte, contrast, spraakondersteuning en dergelijke zijn verwerkt. Brailleleerlingen krijgen ICT-les met behulp van een leesregel en leren werken met alle sneltoetsen in plaats van de muis.

Op de OOG-groepen is ICT een ideaal hulpmiddel bij allerlei schoolvakken. Met grote knoppen kunnen leerlingen zelf voorwerpen in beweging zetten of een geluid aanzetten. De OmiVista Mobii is een projector, die op een rolstoelblad of op de grond allerlei actie-reactie computerspellen projecteert. De 4-senses cap zorgt niet alleen voor gerichte prikkels, maar ook voor het onderdrukken van omgevingsgeluid. Dit is slechts een kleine greep uit alle digitale middelen, die op school en het kindercentrum aanwezig zijn. Tussen de Visio-scholen circuleren bovendien inspiratieboxen met de allernieuwste ICT-snufjes om te testen voor elke doelgroep.

Eigen doelen

Afhankelijk van het uitstroomperspectief van de leerling wordt tijd voor individuele doelen ingeroosterd.

Schooladvies in groep 7/8 so

Met ingang van schooljaar 2023-2024 verandert er wat: de eindtoets heet voortaan doorstroomtoets (Visio gebruikt de CITO-toets) en er komt één week waarin leerlingen zich kunnen aanmelden voor de middelbare school. Doordat er één aanmeldweek komt, veranderen de stappen van het schooladvies en de toets:

- scholen melden zich tussen 1 oktober en 15 november aan voor een doorstroomtoets
- leerlingen ontvangen tussen 10 en 31 januari hun voorlopig schooladvies
- leerlingen maken in de eerste 2 weken van februari de doorstroomtoets
- uiterlijk 15 maart ontvangen de scholen de uitslag van de doorstroomtoets
- leerlingen en ouders ontvangen uiterlijk 24 maart van hun school het definitieve schooladvies
- tussen 25 maart en 31 maart melden alle leerlingen zich tegelijk, met hun definitieve advies, aan op de middelbare school. De centrale aanmeldweek geldt niet voor aanmeldingen voor het vso.

Het schooladvies komt als vanouds tot stand op grond van de vorderingen van leerlingen.

Als de leerling een hoger toetsadvies krijgt dan het voorlopig schooladvies, dan geeft de school een hoger definitief schooladvies. Alleen als het in het belang van de leerling is, kan de school besluiten het advies niet te verhogen.

1.4 Ons team

Binnen de school zijn diverse functies werkzaam:

- directeur
- schoolleider
- coördinator
- gedragswetenschapper/orthopedagoog
- didactisch onderzoeker
- leraar
- ambulante onderwijskundig begeleider
- leraarondersteuner
- onderwijsassistent
- schoolassistent
- zorgmedewerker
- vakleraar
- therapeut en trainer
- stagecoördinator en -begeleider
- secretaresse/administratieve functie
- (pedagogisch) conciërge
- school maatschappelijk werker
- stagiair
- vrijwilliger.

Lees meer nadere toelichting in [deel 2 van de schoolgids](#).

Rondje fietsen.

2 Praktische informatie van A tot Z

Aandachtsfunctionaris Sociale Veiligheid

Aafke Roos is onze aandachtsfunctionaris sociale veiligheid. Zij is tevens anti-pestcoördinator en vertegenwoordigt de school in de landelijke bijeenkomsten sociale veiligheid van Visio Onderwijs. Daarnaast is er binnen de school een werkgroep sociale veiligheid. We bespreken eenmaal per jaar het veiligheidsbeleid met de leerlingenraad en minimaal één keer per jaar met de medewerkers.

Op schaatsen op de ijsbaan in Groningen.

Bijdrage schoolreis, schoolkamp, werkweek en/of buitenlandse reis

Voor de leerlingen organiseren we een schoolkamp of schoolreisje; dit is afhankelijk van de leeftijd en mogelijkheden van de leerlingen. Het is een waardevolle activiteit voor de leerlingen, maar de kosten in geld en menskracht drukken zwaar op onze begroting. Met instemming van de medezeggenschapsraad vragen wij een eigen bijdrage aan de ouders van wie de kinderen meegaan op een schoolreis. De eigen bijdrage is 50 euro bij een schoolkamp en 25 euro voor een een daagse schoolreis. Deze bedragen zijn overeenkomstig landelijk beleid. De bijdrage kan door middel van een spaarsysteem plaatsvinden. Leerlingen die op kamp gaan, gaan niet op schoolreis. Vanuit de groep van uw kind hoort u hoe deze bedragen geïnd worden (in enkele groepen wordt er middels wekelijks sparen toegewerkt naar het totaal bedrag). Als er omstandigheden zijn waardoor u deze kosten niet kunt betalen, verzoeken wij u contact op te nemen met de schoolleider. Samen met u zoeken wij naar een oplossing.

Financiële regelingen

Gemeente

De gemeente waar de leerling ingeschreven staat, is verantwoordelijk voor het leerlingvervoer. Taxivervoer kunnen ouders bij de gemeente aanvragen. Als een leerling verzorging, verpleging of individuele begeleiding nodig heeft tijdens schooltijd, financiert de gemeente dit in eerste instantie vanuit de jeugdwet (tot 18 jaar) of WMO (vanaf 18 jaar). Hiervoor geeft de gemeente tijdelijke indicaties af die de ouders met documenten vanuit school kunnen aanvragen. De gemeente betaalt Visio bijvoorbeeld voor een zorgmedewerker in de klas. Dit doen ze rechtstreeks vanuit Zorg in Natura (ZIN) of via ouders via een Persoonsgebonden Budget (PGB). Meestal dekt ZIN de kosten het beste. De adviseur zorgbemiddeling vanuit Visio sluit met de gemeentes contracten. Uw aanvraag loopt meestal via het WIJ-team of Centrum Jeugd en Gezin.

Zorgkantoor

Wanneer iemand een ernstige verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap heeft én de rest van zijn leven 24 uur per dag zorg of toezicht nodig heeft, kan een WLZ-indicatie aangevraagd worden. Een eenmaal afgegeven indicatie is levenslang geldig. Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) beoordeelt een aanvraag en kiest een zorgprofiel (ZG-visueel is voor Visio het handigst). Met een WLZ hoeft een leerling niet meer

via de gemeente tijdelijke contracten af te sluiten. Het zorgkantoor financiert 24-uurszorg op basis van wat er nodig is. Hier kan een zorgmedewerker op school uit bekostigd worden met weer de keuze voor ZIN of PGB. Ook kan hiermee een logeerplaats, woongroep, vakantieopvang en dagbesteding vergoed worden. Wanneer een leerling intern bij Visio woont, valt de bekostiging van behandeling (fysiotherapie, logopedie) en onderzoeken ook hieronder. Vanaf 18 jaar geldt een eigen bijdrage. Lees meer op www.ciz.nl.

Zorgverzekering

Voor onderzoeken en behandelingen van thuiswonende leerlingen moet een beroep gedaan worden op de zorgverzekering, behalve als de leerling een ZG-vis-indicatie heeft; dan wordt behandeling bekostigd vanuit de WLZ. Denk daarbij aan logopedische, fysiotherapeutische, visuele, psychologische en ICT-onderzoeken, -behandelingen en/of -trainingen. Voordat een onderzoek of behandeling start, zal Visio dit met u bespreken.

UWV

Aanvragen van vergoedingen voor hulpmiddelen voor mensen met een visuele beperking kunnen bij UWV alléén digitaal worden ingediend via www.uwv.nl/particulieren. Uw kind moet beschikken over een geldig DigiD. U kunt deze aanvragen via www.digid.nl.

18+

Is uw kind 17 jaar, dan ontvangt u van ons een brief met zaken die u mogelijk moet regelen. Denk daarbij aan een beoordeling van het arbeidsvermogen door het UWV met mogelijke Wajong-aanvraag of banenafspraken, bijstandsmogelijkheden, tegemoetkoming scholieren, eigen risico zorgverzekering, eigen bijdrage WLZ, mentorschap, curatele en bewind. We proberen als school op de hoogte te blijven van alle huidige mogelijkheden en verplichtingen en u daarbij zo goed mogelijk te adviseren via deze brief. Heeft u een kind van 17 jaar of ouder en deze brief nog niet ontvangen, vraag er dan naar bij de mentor van de klas. Meer informatie is ook te vinden op www.rechtspraak.nl en www.regelhulp.nl.

Tegemoetkoming Scholieren

Jongeren vanaf 18 jaar die voltijds op het voortgezet onderwijs zitten, kunnen in aanmerking komen voor de regeling Tegemoetkoming Scholieren. Deze tegemoetkoming is een gift en gaat in vanaf het kwartaal na de 18e verjaardag. Ouders krijgen dan geen kinderbijslag meer. Aanvragen via het formulier Aanvraag tegemoetkoming scholieren: [Aanvragen tegemoetkoming scho-](#)

Taakje doen buiten de school.

[lieren \(202Kb, pdf\)](#), het liefst vóór het einde van het schooljaar (31 juli). Er wordt een basistoelage toegekend en afhankelijk van het inkomen van ouders soms ook nog een aanvullende toelage. Indien de jongere op kamers woont, is de toelage hoger dan wanneer bij ouders gewoond wordt. Gebruik de rekenhulp om te zien hoeveel toelage mogelijk is. Voor meer informatie over deze regeling wordt u verwezen naar DUO. De adviseurs zorgbemiddeling van Visio kunnen u ondersteunen bij het aanvragen van de juiste financiering. Wilt u naar een onafhankelijke cliëntondersteuner? Kijk dan op www.mee.nl of neem contact op met uw zorgkantoor. Wie overweegt een PGB aan te vragen kan ook contact opnemen met Per Saldo: T 0900 742 48 57/ www.pgb.nl.

Dubbele kinderbijslag

Heeft uw thuiswonend kind intensieve zorg nodig en is het ouder dan 2 en jonger dan 18 jaar? Dan komt u in aanmerking voor dubbele kinderbijslag. Lees meer op: <https://www.svb.nl/nl/kinderbijslag/dubbele-kinderbijslag/dubbele-kinderbijslag-thuiswonend-kind-intensieve-zorg>.

Foto's en video's

In het kader van festiviteiten worden foto's genomen van de leerlingen. Ook worden er video-opnames gemaakt voor verschillende doeleinden. Dat kan zijn om

het gedrag of de vaardigheden van de leerling in beeld te brengen. Het kan ook zijn om het pedagogisch handelen van de medewerkers in beeld te brengen. De foto's en videobeelden zijn in principe bedoeld voor intern gebruik. Extern kunnen de foto's en videobeelden gebruikt worden voor voorlichting in de schoolgids, op de website en in andersoortige informatiemiddelen.

Er wordt vooraf door middel van een toestemmingsverklaring aan de ouders gevraagd om toestemming voor het maken en het gebruik van beeldmateriaal te verlenen. Aan ouders wordt dringend gevraagd niet zo maar foto's waarop andere leerlingen of medewerkers van de school dan hun eigen kind staan op sociale media te plaatsen. De ouders van de andere leerling(en) en onze medewerkers stellen dit mogelijk niet op prijs.

Gym- en zwemkleding

Een deel van de leerlingen zwemt onder begeleiding van een vakleraar. U dient voor uw kind voor zwemkleding en een handdoek te zorgen. Voor de gymlessen verwachten wij dat de leerlingen uit het so en vso sportkleding en gymschoenen meenemen. Voor de leerlingen uit het so mb zijn sportschoenen voldoende. Bij de OOG groepen is dit niet nodig.

Hoofdluis

Hoofdluis is een vervelend probleem, zowel voor de thuissituatie als op school. Indien u bij uw kind hoofdluis constateert wordt u verzocht direct contact op te nemen met de leraar van uw kind. Op school nemen wij dan onze maatregelen en lichten de overige ouders van de groep in. Vanuit school kunt u informatie krijgen over de bestrijding van hoofdluis. Wij vragen alle ouders en verzorgers om hun medewerking om erger te voorkomen.

Leerplicht en schoolverzuim

Wat het schoolverzuim betreft moeten wij ons houden aan de Leerplichtwet. Dit betekent dat we ongeoorloofd verzuim doorgeven aan de onderwijsinspectie.

Ziek

Als uw kind ziek is en daardoor niet naar school kan, rekenen wij erop dat u de taxi en de school belt voordat de school begonnen is. Wilt u ervoor zorgen dat de school beschikt over een telefoonnummer waarop u overdag te bereiken bent? Misschien ten overvloede wijzen wij u erop dat een ziek kind niet op school thuis hoort.

Onderwijstijdvermindering

In bijzondere gevallen kan de onderwijstijd verminderd worden. De reden en de consequenties hiervan moeten duidelijk worden vastgelegd in het ontwikkelingsperspectief (OPP) inclusief een einddatum. In een dergelijk geval hebben wij een medische verklaring van u nodig. De leerling wordt die dag(delen) als "geoorloofd afwezig" geregistreerd.

Extra vakantie

In zeer uitzonderlijke gevallen mag de school buiten de officiële schoolvakanties maximaal tien schooldagen vrij geven, wegens de specifieke aard van het beroep van één van de ouders. Maar dit mag niet plaatsvinden in de eerste twee weken van het schooljaar of bij schoolverlaters in de laatste week van hun schoolgang. Een verzoek tot verlof moet minimaal twee weken van tevoren schriftelijk aan de schoolleider worden voorgelegd.

Kort verlof

Vrij vragen voor één dagdeel, dag of meerdere dagen kan alleen in speciale gevallen zoals: verhuizing, artsbezoek, huwelijk van een familielid, ernstige ziekte of overlijden van een familielid, jubileum van een familielid. U moet een verlofaanvraag schriftelijk indienen bij de schoolleider via een standaardformulier. Dit staat op Parro/SomToday.

Op de skibaan ervaren hoe skieën is.

Lang verlof

Een verzoek om extra verlof in geval van gewichtige omstandigheden voor meer dan tien dagen per jaar dient minimaal een maand van te voren ingediend te worden bij de schoolleider en de leerplichtambtenaar van de gemeente waarin de leerling woont. Is het verlof noodzakelijk op grond van een sociale of medische indicatie? Dan moeten de ouders een verklaring van een arts of maatschappelijk werker overleggen waaruit dit blijkt.

Leermiddelen

De leerlingen hoeven zelf geen lesboeken aan te schaffen. De school geeft boeken in bruikleen of bestelt waar nodig via www.dedicon.nl digitale boeken in PDF, Word of Daisy. Ook andere lesmaterialen worden door de school verstrekt.

Lentekriebels

De Week van de Lentekriebels is een nationale projectweek waarin de focus ligt op de relationele en seksuele vorming. De Week van de Lentekriebels is meestal in maart en heeft als doel om leerlingen te ondersteunen bij hun seksuele ontwikkeling en te leren seksueel verantwoorde keuzes te maken. Dit draagt bij aan een respectvolle samenleving en een veilig en prettig leefklimaat.

Lesuitval

De lesuitval bij Visio Onderwijs is minimaal. Vergaderingen en besprekingen zijn zoveel mogelijk na schooltijd. Studie- en margedagen voor medewerkers worden voorafgaand aan het schooljaar vastgesteld en bekend gemaakt via de schoolgids. Er is elke dag minstens één leraar of onderwijsassistent werkzaam, die les ongebonden taken heeft en bij ziekte in kan vallen. Alleen in het uiterste geval, als er echt geen vervanging beschikbaar is, besluiten we tot het thuisblijven van een klas.

Lijst met nuttige adressen

School- of Jeugdarts (Nance de Jong)

De arts onderzoekt de leerlingen in ieder geval één keer na plaatsing binnen de school. In het instroomonderzoek wordt de lichamelijke conditie van de leerling gescreend. Zo vindt een gehoorstest en een meting van lengte en gewicht plaats. Ouders/verzorgers wordt altijd om toestemming voor het doen van onderzoek gevraagd. Tevens is er een gesprek met ouders naar aanleiding van de screening. De schoolarts maakt deel uit van de Commissie Leerlingen Zorg en adviseert rond medische zaken.

Klachtenfunctionaris en vertrouwenspersoon

Koninklijke Visio heeft landelijk beleid met procedure rond klachtenafhandeling. De klachtenfunctionarissen van Visio zijn [Helma Verhagen](#) (tel. 06 469 441 76) en [Martine Vos](#) (tel. 06 42 96 51 68). Zij nemen de rol van bemiddelaar op zich bij ontevredenheid en/of klachten van cliënten en leerlingen. Zij zijn ook te bereiken via klacht@visio.org.

Annet Hogenesch of Caroline ten Cate zijn de vertrouwenspersonen. Zij zijn ook te bereiken via info@annethogenesch.nl (tel. 06 112 05 190) en ctencate@telfort.nl (tel. 0654650505). De klachtenregeling is gebaseerd op de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (WKKGZ). Op de website en in een folder is meer te lezen over de huidige klachtenregeling.

De klachtencommissie voor medewerkers is te bereiken via klachtencommissiemedewerkers@visio.org.

Centraal meldpunt vertrouwensinspecteurs

Voor klachten over seksueel misbruik, seksuele intimidatie, ernstig fysiek of geestelijk geweld, kunt u contact opnemen met de vertrouwensinspecteur van de Onderwijsinspectie T 0900 111 31 11.

MEE

De coöperatieve vereniging MEE NL zet zich met de regionale MEE-organisaties in voor een samenleving waarin mensen met een beperking gewoon kunnen meedoen, net als ieder ander. Lees meer over MEE de meentgroep:

MEE Groningen: www.meenoord.nl

MEE Friesland: www.meenoord.nl

MEE Drenthe: meedrenthe.nl

MEE Overijssel: www.mee-ijsseloevers.nl

Verzamelsites met nuttige informatie

eduvip.nl

worldwidevision

kennisportaal.visio

regelhulp.nl (een gezamenlijke site van de overheid).

Lunchpakket, fruit en tussendoortjes

We verwachten dat leerlingen dagelijks eten en drinken voor in de pauzes meenemen.

Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling

De meldcode "Huiselijk geweld en kindermishandeling" is een stappenplan. Hierin staat wat een leraar moet doen bij huiselijk geweld of kindermishandeling, of als hij dit vermoedt. Bijvoorbeeld hoe de leraar de ouders

Bij de schapen kijken.

kan vertellen dat hij zich zorgen maakt. Het doel is altijd om ouders zo vroeg mogelijk te helpen. En hen uit te leggen waarom hulp zo belangrijk is. Elke organisatie die werkt met ouders en kinderen moet de meldcode gebruiken als er zorgen zijn over het welzijn van een kind.

Opvang in de ochtend en overblijven

Het merendeel van de leerlingen komt per taxi naar school. Vanaf 08:15 uur is er surveillance aanwezig. Wanneer de leerlingen op school komen gaan ze naar buiten toe. Tijdens de middagpauze zorgt de school ook voor opvang en toezicht

Schoolbibliotheek

Onze school beschikt zowel op so als vso over een eigen bibliotheek met boeken in zwartdruk, braille en luisterboeken (alleen leesboeken, geen studieboeken). De boeken zijn vooral bedoeld voor het lezen in de klas. We kunnen niet vaak genoeg benadrukken hoe belangrijk het is om zelfstandig met plezier te kunnen lezen: "meer lezen, beter in taal"! Daarom stimuleren wij leerlingen ook buiten school te lezen. Ze kunnen gratis lid worden van de bibliotheek in hun woonplaats of van de digitale bibliotheek van passendlezen.nl. Zij zijn op werkdagen bereikbaar van 09:00 -16:00 uur via 070 -33 81 500 opwerkdagen. Hier kunnen voelbare prentenboeken, leesboeken en romans besteld worden

in zwartdruk, braille of Daisy cd-rom. Voor jongeren bestaan er tijdschriften in braille, in gesproken vorm en in vergrote druk. Voor abonnementen kunt u terecht bij Dedicon Grave. Hieraan zijn kosten verbonden. U vindt hierover informatie op de site www.anderslezen.nl.

Schoolregels

De afdelingen hebben school-, klassen- en pleinregels opgesteld. Het gaat zowel om gedragsregels als organisatorische afspraken. Te denken valt aan het rechts lopen in de gangen, gebruik van speelgoed in de pauze en naar elkaar luisteren. Voor alle leerlingen zijn de regels in de lokalen en in de gang inzichtelijk gemaakt.

Telefonisch contact

Wij verzoeken u om alleen buiten de lestijden contact op te nemen met de leraren of de behandelaars. Alleen in dringende gevallen kunnen wij u onder lestijd met hen doorverbinden. Ook de parro app kunt u gebruiken om contact te houden.

Traktaties

Wanneer uw kind jarig is, besteden wij daar graag aandacht aan. In principe wordt de verjaardag gevierd binnen de eigen groep. Wij adviseren u vooraf contact op te nemen met de leraar vanwege het dieet van sommige leerlingen. Wij geven de voorkeur aan een gezonde traktatie in plaats van aan snoep.

Naar de brievenbus of de post ophalen.

Uren onderwijs

Kinderen zitten gemiddeld acht jaar in het basisonderwijs. Leerlingen die jonger dan 7 jaar zijn, moeten verplicht 880 uren onderwijs per schooljaar krijgen; voor bepaalde groepen vso-leerlingen gaat het om 1000 uren onderwijs per jaar. Visio Onderwijs Haren voldoet ruimschoots aan deze eis; alle leerlingen volgen het rooster van minimaal 1000 uren per jaar (telling periode oktober-oktober). Als ouders/ verzorgers het noodzakelijk vinden dat het wekelijks aantal uren onderwijs van hun kind jonger dan zeven jaar beperkt moet worden, dan kan in overleg met de Commissie Leerlingen Zorg een dagdeel gekozen worden, waarop de betreffende leerling geen onderwijs volgt.

Naar de brievenbus de post wegbrengen.

Vakantie- en andere vrije dagen

Het vakantie- en studie/margedagenrooster van het schooljaar 2023-2024 geldt voor alle afdelingen binnen onze school:

Vakantie	Eerste dag	Laatste dag
Herfstvakantie	23 oktober 2023	27 oktober 2023
Kerstavakantie	25 december 2023	5 januari 2024
Voorjaarsvakantie	19 februari 2024	23 februari 2024
Goede Vrijdag, Pasen en 2 april	29 maart 2024	2 april 2024
Meivakantie en Hemelvaart	29 april 2024	10 mei 2024
Pinksteren	20 mei 2024	20 mei 2024
Zomervakantie	22 juli 2024	30 augustus 2024

Daarnaast zijn zeven extra studie-/margedagen voor medewerkers toegevoegd. De leerlingen zijn dan vrij.

Studiedagen	3 oktober 2023
	24 november 2023
	8 februari 2024
	11 maart 2024
Margedagen	13 juni 2024
	22 december 2023
	21 mei 2024

Visio de Heukelom biedt vakantieopvang voor leerlingen met een meervoudige beperking. Neem voor meer informatie contact op met Visio Wonen & Dagbesteding via 088 585 85 85 of zorgbemiddelingnoord@visio.org.

Vervoer van en naar school

Leerlingvervoer

De woongemeente van de leerling is verantwoordelijk voor het leerlingvervoer. Bij veel van onze leerlingen is het voor ouders niet haalbaar hun kind dagelijks te brengen en te halen en dan zet de gemeente taxi's of taxibusjes in. Daar

hoeft u niets voor te betalen. Sommige gemeenten verwachten van u om één rit in de week zelf uit te voeren. U kunt het leerlingvervoer zelf bij uw gemeente aanvragen. Het formulier dat uw gemeente voor de eerste aanvraag gebruikt, staat altijd op hun website. Vaak vraagt de gemeente daarna om bevestiging van de school voor de noodzaak van dit leerlingvervoer. Dit formulier kan de administratie van de school samen met de gedragswetenschapper of coördinator invullen en ondertekend aan u teruggeven. Als er problemen zijn met de toewijzing van het taxivervoer kan de school een bemiddelende of adviserende rol spelen.

Met het openbaar vervoer naar Groningen.

Vervoer dagbesteding

De gemeente is niet verantwoordelijk voor vervoer naar dagbesteding. Gaat uw kind naar de vakantieopvang of op niet-schooldagen naar het Kindercentrum van Visio, dan is alternatief vervoer noodzakelijk. Visio maakt daarover afspraken met u.

Vervroegd ophalen

In geval van een weerswaarschuwing, kunnen vervoerders besluiten niet te rijden of de leerlingen eerder uit school te halen. Elke gemeente heeft hierbij zijn eigen protocollen en we verwachten van u dat u in geval van calamiteiten bereikbaar bent voor de taxicentrale. Als school laten wij leerlingen pas vervroegd naar huis gaan als óf de vervoerder óf de mentor contact met u heeft gehad en we weten dat er iemand thuis zal zijn. Ook zonder weerswaarschuwing kan er een uitzonder-

lijke situatie zijn waarbij een leerling vervroegd opgehaald wordt door de vervoerder. Wij geven de leerling pas vervroegd mee als ouders ons hierover geïnformeerd hebben en daarmee aangeven dat er iemand thuis is bij aankomst van de leerling. Vervroegd ophalen vermeldt de leraar vervolgens in de verzuimregistratie.

Als de school besluit vervroegd dicht te gaan in geval van een weerswaarschuwing of calamiteit, dan bellen de leraren van elke klas de ouders en maken samen afspraken over het regelen van het vervoer. Deze afspraak wordt door de mentor genoteerd op een leerlingenlijst per klas. Op school wordt één persoon (doorgaans de bedrijfshulpverlener van die dag) verantwoordelijk gemaakt voor het totaaloverzicht en het controleren van het nakomen van alle afgesproken acties. Ook hier geldt dat leerlingen niet mee kunnen met de taxi als er geen contact is geweest met hun ouders. Deze informatie komt ook aan de orde tijdens de door Visio georganiseerde periodieke voorlichtingsbijeenkomsten voor taxichauffeurs.

Schoolsluiting

In het geval van een schoolsluiting verwachten wij dat u zelf de taxi van uw kind afbelt. U wordt daarover zo vroeg mogelijk door de schoolleider via de mail op de hoogte gesteld.

Zelfstandig naar school

Er zijn ook leerlingen die zelfstandig naar school kunnen reizen. Zij kunnen extra begeleiding krijgen vanuit Oriëntatie Mobiliteit van Visio Revalidatie & Advies om dit te oefenen.

Verwijsindex risicjongeren (VIR)

De VIR is een landelijk digitaal systeem waarin hulpverleners van verschillende organisaties meldingen kunnen doen over jongeren tot 23 jaar met problemen. Zo weet een hulpverlener sneller of een kind ook bekend is bij zijn collega's. Hulpverleners van de verschillende instanties kunnen dan met elkaar overleggen wat de beste aanpak is voor hulpverlening. Het gaat hierbij om betrokkenheid en samenwerken.

Verzekering

Ongevallenverzekering

Uw kind is verzekerd tegen ongevallen op school. Deze verzekering geldt ook bij alle activiteiten en stages die worden ondernomen in schoolverband. Bagage is bij schoolactiviteiten niet verzekerd. Ook schade aan kleding en brillen komt niet voor vergoeding in aanmerking. Diefstal van goederen valt evenmin onder deze verzekering.

Aansprakelijkheidsverzekering

Het bestuur van de school heeft voor al het personeel en alle vrijwilligers een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten. Deze verzekering dekt de risico's van het schoolbestuur, het personeel en iedereen die op verzoek van de directie activiteiten van kinderen begeleidt. De persoonlijke aansprakelijkheid van de kinderen valt niet binnen de dekking van deze verzekering, daartoe verzoekt de school u om voor uw kind een Wettelijke Aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten.

Video besprekingen via Teams

Binnen Visio Onderwijs hebben alle leerlingen een Microsoft 365-account. Hiermee kunnen leerlingen en ouders gebruikmaken van de verschillende Office-diensten zoals Onedrive en Teams. Teams biedt de mogelijkheid om op een snelle, veilige en eenvoudige manier met elkaar in contact te komen, samen te werken en te communiceren. We hebben de mogelijkheid om videogesprekken met elkaar te voeren. Maar ook kunnen leerlingen die om welke omstandigheid dan ook thuis zijn en het schoolprogramma niet fysiek op school kunnen volgen, aansluiten middels dit medium.

Daarnaast bestaat de mogelijkheid om bijvoorbeeld OPP-gesprekken; MR-bijeenkomsten en andere ouder-bijeenkomsten via Teams te organiseren.

Vormingsonderwijs

Wilt u voor uw kind lessen godsdienstig of humanistisch vormingsonderwijs? Dat kan!

Bij wet is het zo geregeld dat op elke openbare basisschool vormingsonderwijs wordt gegeven als ouders daarom vragen. Vormingsonderwijs laat zien wat geloof of levensovertuiging voor mensen kan betekenen.

De lessen gaan uit van respect voor mensen die anders in het leven staan. De wekelijkse lessen van drie kwartier worden verzorgd door bevoegde vakdocenten van diverse levensbeschouwelijke richtingen, die speciaal voor deze les naar onze school komen.

U kunt kiezen voor boeddhistisch, hindoeïstisch, humanistisch, islamitisch, katholiek of protestants vormingsonderwijs, mits er groepen van minstens 5 leerlingen te vormen zijn op basis van aanmelding en niveau. Vormingslessen zijn niet verplicht. Elk jaar kijken we of er onder de ouders behoefte is aan dit soort lessen. Wij zetten deze vraag uit in de midden- en bovenbouw van de so en so-mb afdeling. Lees meer op www.vormingsonderwijs.nl.

Vrijstelling onderwijsactiviteiten

Leerlingen in het (voortgezet) speciaal onderwijs zijn verplicht deel te nemen aan alle onderwijsactiviteiten uit het onderwijsprogramma. Voor sommige onderwijsactiviteiten kunnen zowel de ouders als een meerderjarige, handelingsbekwame leerling vrijstelling vragen bij het bevoegd gezag. Voor de vrijgestelde activiteiten komen in dat geval vervangende onderwijsactiviteiten in de plaats die beter aansluiten bij de mogelijkheden en behoeften van de leerling. Het bevoegd gezag bepaalt welke onderwijsactiviteiten dat zijn en onder welke voorwaarden een leerling vrijstelling kan krijgen.

Ziekmeldingen en schoolverzuim

Ziekmelding

Als een leerling door ziekte afwezig is, dient voor 8.45 gemeld te worden via de parro app of telefonisch via het mobiele nummer van de klas. Denkt u ook aan het afmelden van de taxi, als uw kind daar gebruik van maakt?

Ziek

Een ziek kind hoort thuis te zijn en niet op school. Wanneer uw kind bijvoorbeeld koorts of diarree heeft, kan het niet naar school. Zorgt u er daarom ook altijd voor dat wij u kunnen bereiken voor het geval uw kind ziek wordt. Bedenk dat er op school ook kwetsbare medeleerlingen zijn die we niet onnodig het risico op besmetting willen laten lopen. Laat uw kind daarom goed uitzieken alvorens het weer gezond en fit naar school te laten gaan.

Schoolverzuim

Bij niet gemelde afwezigheid van de leerling nemen we zo snel mogelijk contact op met de ouders/verzorgers. Zoals u weet, is uw kind verplicht de lessen bij te wonen en op tijd aanwezig te zijn. Zijn er andere redenen dan ziekte om niet op school aanwezig te zijn? Dan moet u hiervoor schriftelijke toestemming vragen aan de schoolleider. Lees meer onder het kopje "Leerplicht en schoolverzuim". Voor niet-leerplichtige leerlingen hanteren wij dezelfde regels. Wanneer een leerling op meer dan twee niet aansluitende data in een maand afwezig is, is dat aanleiding om in de Commissie Leerlingenzorg na te gaan of er iets bijzonders aan de hand is. Er kan dan contact met u worden opgenomen door de schoolarts of een ander lid van genoemde commissie. Van ongeoorloofde afwezigheid van zestien klokuren les in een periode van vier aaneengesloten lesweken moeten wij een melding maken bij de leerplichtambtenaar van de gemeente.

3 Kwaliteit van ons onderwijs

3.1 Verantwoording Leeropbrengsten

3.1.1 Doelgroepenmodel

In dit hoofdstuk spreken we veel over de leerroutes en doelgroepen 1-7. De diversiteit onder de leerlingen in het speciaal onderwijs is enorm. In het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) leggen scholen vast wat de mogelijkheden zijn van de leerling. Op verschillende momenten bepaalt de school met ouders wat de leerling nodig heeft om op het gewenste niveau uit te stromen. Dit is een proactief en cyclisch proces. Het Landelijk Doelgroepenmodel ondersteunt de school bij dit proces en helpt de school een goed beeld te

schetsen van waar de leerling staat en wat het toekomstperspectief is.

Een leerling kan op verschillende gebieden ingeschaald worden op een schaal van 1-7. Daarbij staat doelgroep 7 voor het hoogste ontwikkelingsniveau of de moeilijkste lesstof of grootste zelfstandigheid.

Doelgroep 1 staat voor een zeer forste ontwikkelingsachterstand of de makkelijkste lesstof of zeer intensieve begeleiding.

Wanneer een leerling voor alle gebieden ingeschaald is op doelgroep 1-7 ontstaat er een beeld dat helpt bij het bepalen van de uitstroomverwachting:

Leerroute	So met uitstroomverwachting:	Vso met uitstroomverwachting:
1	Vso-emb	Belevingsgerichte dagbesteding
2	Vso-mb	Taakgerichte dagbesteding
3	Vso-mb	Arbeidsmatige dagbesteding /beschut werk
4	Praktijkonderwijs	Beschut werk/arbeid
5	Praktijkonderwijs/vmbo-bb	Arbeid/mbo-entree
6	Vmbo-kb/vmbo-gl/vmbo-tl	Mbo-2/mbo-3/mbo-4
7	Havo/vwo	Mbo-3/mbo-4/hbo/wo

Voor doelgroep 1-7 hebben Visio en Bartiméus lesdoelen per schooljaar gekozen, die opleiden tot de gekozen uitstroombestemming. Dit heet leerroute 1-7. In EduMaps zien we of de leerlingen deze lesdoelen behaald hebben of niet. Daarnaast is voor doelgroep 1-7 per jaar een verwacht ontwikkelingsniveau berekend, die we met het instrument OVM in EduMaps kunnen meten. In dit hoofdstuk bekijken we of de leerlingen qua leerroute en ontwikkelingsniveau volgens verwachting vooruitgaan.

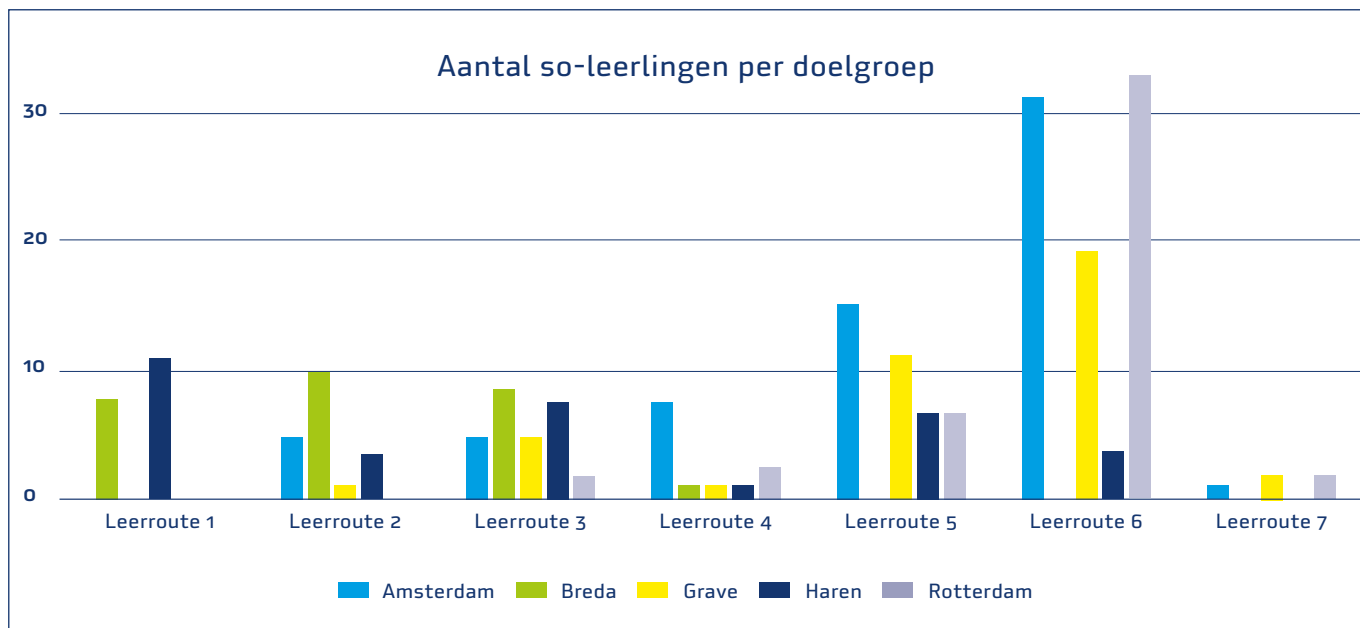
3.1.2 Opbrengsten so (doelgroep 1-7)

Visio en Bartiméus hebben geïnvesteerd in het bouwen van een dashboard Power BI "Onderwijs Leerrendement", waarmee we alle gegevens vanuit EduMaps kunnen analyseren.

Het gaat hier om leerlinggegevens uit:

- het OPP (leerroutes en uitstroombestemming)
- het OVM (ontwikkelingsleeftijd en sociale opbrengsten)
- de leerlijnen (behaalde lesdoelen en vaardigheden).

Aantal leerlingen per leerroute op het so binnen Visio

Bestendinging algemene leerroute

In het dashboard Power BI "Onderwijs Leerrendement" zien we de algemene leerroute van de leerling door de jaren heen. Deze algemene leerroute is gekoppeld aan een verwachte uitstroombestemming. De ambitie van Visio en Bartiméus is dat 80% van de huidige leerlingen nog dezelfde algemene leerroute volgt als een jaar geleden in het OPP was vastgesteld.

Leerroute	Visio landelijk	Visio Haren
GELIJKE leerroute als 2 jaar geleden	82,9 %	75,7 %
HOGERE leerroute dan 2 jaar geleden	7,1 %	6,1 %
LAGERE leerroute dan 2 jaar geleden	10,0 %	18,2 %

In Haren halen we deze ambitie voor het so dit jaar niet. Er zijn namelijk zes leerlingen bij wie de algemene leerroute in de afgelopen twee jaar naar beneden is bijgesteld. Drie leerlingen zijn bij instroom in de standaardleerroute 6 geplaatst volgens landelijke ambitieuze afspraak. Het is moeilijk om op jonge leeftijd een goede inschatting te maken als een leerling in het regulier onderwijs is vastgelopen. Met leerroute 6 proberen we een leerling alsnog alle kansen te bieden. In groep 5 stellen we de leerroute realistisch bij in overleg met ouders en kijkend naar de uitstroomverwachting. Drie leerlingen hebben een lagere leerroute gekregen omdat hun psychiatrische problematiek een minder intensief onderwijsaanbod vroeg. Dit is in overleg met ouders en gedragswetenschappers besloten.

Sociaal-emotionele opbrengsten

De sociaal-emotionele opbrengsten bepalen we al jaren met enkele observatielijnen uit het OVM (Ontwikkelingsvolgmodel). Voor de vier basale lijnen streven we landelijk naar een ontwikkelingsniveau (ON) van 90 % of hoger voor in ieder geval 2 van de 4 OVM-lijnen.

Gemiddelde ontwikkelingsniveau op basis van sociaal-emotioneel functioneren binnen de so-doelgroep 5-7

Basale lijnen OVM	Visio Haren
Zelfstandigheid, autonomie	92,5 %
Zelfbeleving, zelfbesef	91,1 %
Zelfredzaamheid	91,7 %
Emotioneel welbevinden	82,3 %

In Haren hebben we op 3 van de 4 OVM-lijnen een ON van meer dan 90%, dus hebben we de landelijke ambitie gehaald.

Met ons eigen dashboard in Power BI kunnen we de kalenderleeftijd en de ontwikkelingsleeftijd met elkaar vergelijken. We zien dan binnen welke doelgroep een leerling volgens het OVM het beste past.

Gemiddelde doelgroep op basis van sociaal-emotioneel functioneren binnen de so-doelgroep 5-7

Basale lijnen OVM	Visio landelijk 2022	Visio landelijk 2023	Visio Haren 2022	Visio Haren 2023
Zelfstandigheid, autonomie	5,43	5,94	5,58	5,85
Zelfbeleving, zelfbesef	5,28	5,73	5,42	5,71
Zelfredzaamheid	5,19	5,62	5,19	5,45
Emotioneel welbevinden	5,07	5,60	4,85	5,42
Totaal	5,24	5,72	5,26	5,61

Gemiddelde doelgroep op basis van sociaal-emotioneel functioneren binnen de so-mb-doelgroep 2-4

Basale lijnen OVM	Visio landelijk 2022	Visio landelijk 2023	Visio Haren 2022	Visio Haren 2023
Zelfstandigheid, autonomie	3,62	3,96	3,01	3,16
Zelfbeleving, zelfbesef	3,44	3,75	2,83	3,10
Zelfredzaamheid	3,37	3,69	2,67	3,00
Emotioneel welbevinden	3,25	3,67	2,60	2,85
Totaal	3,42	3,77	2,78	3,03

Visio Haren so en so-mb hebben hogere sociaal-emotionele opbrengsten dan vorig jaar. De landelijke sociaal-emotionele opbrengsten zijn nog harder gestegen dan binnen de school van Haren, waardoor we nu nét onder het landelijke gemiddelde scoren, maar dus wel hoger dan vorig jaar. De sociaal-emotionele opbrengsten passen ook goed bij de doelgroepbepaling van de leerlingen. Het emotioneel welbevinden pakt altijd lager uit dan de andere sociaal emotionele OVM-lijnen, maar is wel enorm gestegen ten opzichte van vorig jaar. We werken binnen Haren aan de leerlijn kritische succesfactoren, waarmee leerlingen leren omgaan met hun visuele beperking. Het kan zijn dat de grote stijging binnen de lijn emotioneel welbevinden daarmee samenhangt.

Gemiddelde doelgroep op basis van sociaal-emotioneel functioneren binnen de so-emb-doelgroep 1

Basale lijnen OVM	Visio Breda 2022	Visio Breda 2023	Visio Haren 2022	Visio Haren 2023
Zelfstandigheid, autonomie	1,89	1,74	1,58	1,90
Zelfbeleving, zelfbesef	1,88	1,60	1,39	1,55
Zelfredzaamheid	1,49	1,53	1,29	1,44
Emotioneel welbevinden	1,16	1,16	1,00	1,39
Totaal	1,61	1,51	1,32	1,57

Ook de afdeling so-emb van Visio Haren laat op alle OVM-MH-lijnen een vooruitgang in sociaal emotionele opbrengsten zien. Breda is de enige andere school van Visio waar leerlingen in doelgroep 1 aanwezig zijn. Daarom vergelijken we hier alleen met de school in Breda en zien we dat de leerlingen in Haren zich sociaal-emotioneel goed hebben ontwikkeld.

Resultaten Eindtoets

Voor alle leerlingen van groep 8 in het reguliere basis-onderwijs is het wettelijk verplicht om een eindtoets basisonderwijs te maken. Een voorbeeld daarvan is de centrale eindtoets. Ook groep 8-leerlingen en, als het hun laatste schooljaar schooljaar is, leerlingen van groep 7 van onze so-afdeling maken deze toets. De eindtoets geeft een advies voor het best passende brugklastype naast het schooladvies. Hierbij is het schooladvies leidend.

De opgaven in de eindtoets gaan over taal-, lees- en rekenvaardigheden. Daarnaast kan het onderdeel wereldoriëntatie (aardrijkskunde, geschiedenis en natuur en techniek) ook getoetst worden. De score van dit laatste leergebied telt niet mee voor de eindscore. De score van de eindtoets kan varieert tussen de 501 en 550 punten.

Welk onderwijstype past nou bij welke score van de eindtoets? Onderstaande scores geven een indicatie van het best passende brugklastype. Vanaf 2015 vermelden wij jaarlijks de gemiddelde scores van de so-leerlingen in de schoolgids:

Score	Onderwijstype	Jaar	Onze school	Landelijk
501-518	praktijkonderwijs, vmbo basis beroepsgerichte leerweg	2016	523,2	534,9
519-525	vmbo basis- en kader beroepsgerichte leerweg	2017	529,2	535,9
526-528	vmbo kader beroepsgerichte leerweg	2018	520,7	535,6
529-532	vmbo gemengde theoretische leerweg	2019	523	536,1
533-536	vmbo gemengde/theoretische leerweg en havo	2020	Geen afname	Geen afname
537-539	havo	2021	522,7	535,0
540-544	havo/vwo	2022	520,8	535,2
545-550	vwo	2023	Geen afname	Geen afname

Basisarrangement en Leerrendement

Naast de centrale eindtoets "meten" wij op school verschillende vakgebieden voor alle leerlingen. Meten gebeurt door resultaten van toets gegevens af te zetten tegen het basisarrangement. Het basisarrangement is het niveau dat 75% van de leerlingen haalt.

Voor het so is dit uitstroomniveau doelgroep 6 (vmbo-kb). Naast het basisarrangement heeft onze school ook een ambitieniveau. Het ambitieniveau voor het so is dat 25% van de leerlingen uitstroomt naar vmbo-tl of hoger.

De meting zetten we om in een "schoolfoto" voor verschillende vakken. Een schoolfoto geeft gebundeld weer wat het leerrendement van de leerlingen is geweest in een bepaald jaar. Dit leerrendement wordt uitgedrukt in een getal dat leerrendement quotiënt (LRQ) wordt genoemd. In de tabel is het LRQ gekoppeld aan het uitstroomniveau:

Uitstroomniveau	LRQ
Pro	15-49
Vmbo-bb	50-74
Vmbo-kb	75-84
Vmbo-t	85-99
Havo	>100

Voor alle scholen van cluster 1 van Visio en Bartiméus is de ambitie gesteld op 75.

Vak	Gemiddeld LRQ in Haren tijdens januari afnames				
	2019	2020	2021	2022	2023
Technisch lezen	65	58	111	89	114
Rekenen	81	65	68	69	101
Spelling	83	54	54	72	81
Woordenschat	81	81	82	78	95
Begrijpend lezen	76	74	82	75	84

Binnen de so-afdeling hebben we onszelf afgelopen jaar ambities gesteld voor de leergebieden rekenen en spelling. Met de implementatie van de nieuwe rekenmethode, welke bijdraagt aan het meer in oefenen van afzonderlijke rekendoelen, met aandacht voor veel herhaling en context rekenen, zien we een flinke groei. Ook de training rondom spellingdidactiek heeft nog meer inzicht gegeven in de zaken die belangrijk zijn voor een goede aanpak bij het vak spelling.

Vooruitkijkend naar komend schooljaar zullen we verder inzetten op het implementeren van de nieuwe spellingdidactiek zodat dit breed gedragen wordt binnen de hele school. Dit zal tevens op landelijk niveau binnen Visio en Bartiméus een vervolg krijgen. Daarnaast zal de aanschaf van een nieuwe technisch lezen methode worden opgepakt en zal deze methode geïmplementeerd gaan worden. Hiermee geven we een nieuwe impuls aan het leesonderwijs en hebben we de ambitie om het huidige leesniveau vast te houden.

Bij bovenstaande resultaten plaatsen we overkoepelend wel de kanttekening dat het kleine leerlingaantal op de so-afdeling bij verandering in samenstelling van grote invloed kan zijn op de bereikte opbrengsten en dus op de te behalen ambitie.

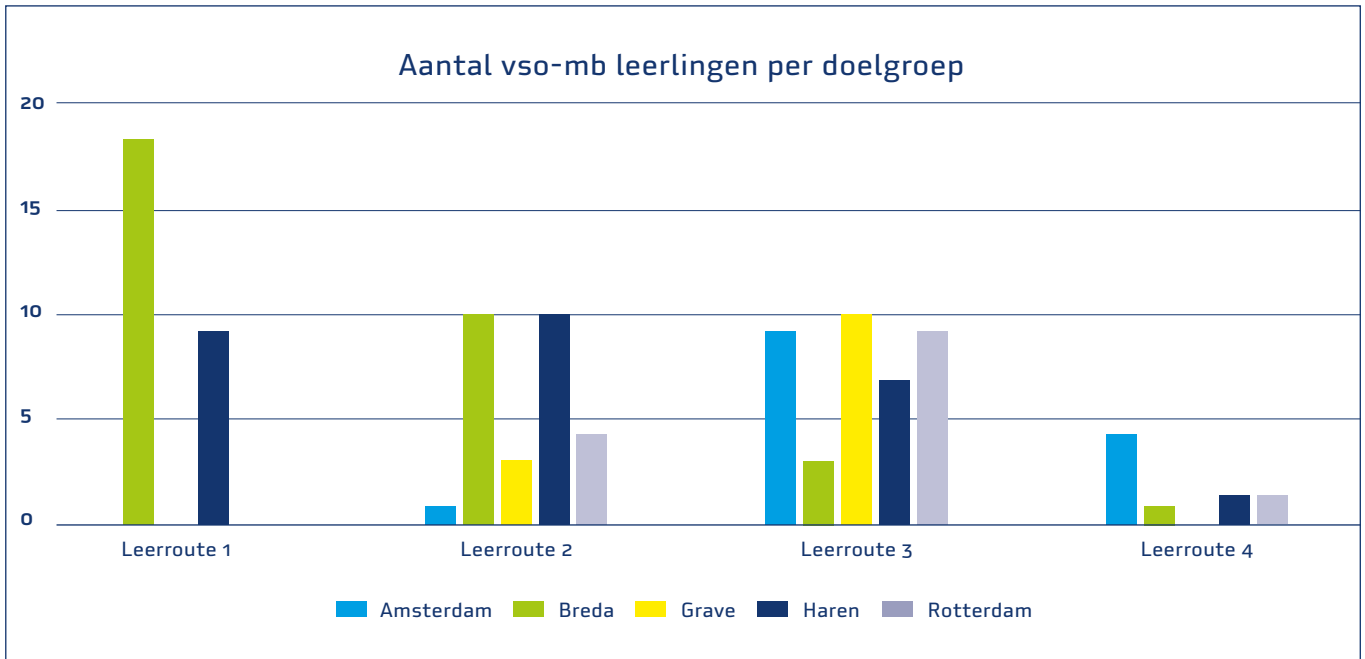
3.1.3 Opbrengsten vso-(e)mb (leerroute 1-4)

Visio en Bartiméus hebben geïnvesteerd in het bouwen van een dashboard Power BI "Onderwijs Leerrendement", waarmee we alle gegevens vanuit EduMaps kunnen analyseren.

Het gaat hier om leerlinggegevens uit:

- het OPP (leerroutes en uitstroombestemming)
- het OVM (ontwikkelingsleeftijd en sociale opbrengsten)
- de leerlijnen (behaalde lesdoelen en vaardigheden).

Aantal leerlingen per leerroute op het vso-(e)mb van Visio

Bestendiging algemene leerroute

In dashboard Power BI "Onderwijs Leerrendement" zien we de algemene leerroute van de leerling door de jaren heen. Deze algemene leerroute is gekoppeld aan een verwachte uitstroombestemming. De ambitie van Visio en Bartiméus is dat 80% van de huidige leerlingen nog dezelfde algemene leerroute volgt als een jaar geleden in het OPP was vastgesteld.

Algemene leerroute in OPP vso-(e)mb

Leerroute	Visio landelijk	Visio Haren
GELIJKE leerroute als 2 jaar geleden	98 %	100 %
HOGERE leerroute dan 2 jaar geleden	1 %	0 %
LAGERE leerroute dan 2 jaar geleden	1 %	0 %

Anders dan in het so hebben we binnen het vso bij aanvang van het vso een duidelijk beeld van de leerroute die de leerling aankan. Alle leerlingen volgen na twee jaar in Haren nog dezelfde leerroute. Ook landelijk zien we een stabiel beeld.

Sociaal-emotionele opbrengsten

De sociaal-emotionele opbrengsten bepalen we met enkele observatielijnen uit het OVM (Ontwikkelingsvolgmodel). Door de kalenderleeftijd en de ontwikkelingsleeftijd met elkaar te vergelijken zien we in welke doelgroep een leerling volgens het OVM het beste past.

Gemiddelde doelgroep op basis van sociaal-emotioneel functioneren binnen de vso-mb-doelgroep 2-4

Basale lijnen OVM	Visio landelijk 2022	Visio landelijk 2023	Visio Haren 2022	Visio Haren 2023
Zelfstandigheid, autonomie	3,60	3,74	3,19	3,66
Zelfbeleving, zelfbesef	3,37	3,52	2,93	3,27
Zelfredzaamheid	3,23	3,39	2,83	3,14
Emotioneel welbevinden	3,00	3,21	2,49	2,96
Totaal	3,30	3,47	2,86	3,26

De vso-leerlingen binnen doelgroep 2-4 scoren binnen Haren beduidend hoger op de sociaal-emotionele ontwikkeling dan vorig jaar. Omdat we dit jaar zijn gestart met het aanbod praktijkonderwijs, zijn er leerlingen met doelgroep 4 ingestroomd, die we voorheen niet in het vso hadden. Hogere opbrengsten kunnen hieruit verklaard worden. Komende jaren zullen we zien of dit stabiliseert. Landelijk zijn er meer doelgroep 4-leerlingen dus dat Haren iets lager uitkomt dan landelijk, is logisch. Wel kijken we naar de verschillen tussen de OVM-lijnen. Daarbij zien we dat Haren op dezelfde lijnen sterker (zelfstandigheid) en minder sterk (emotioneel welbevinden) uitkomt.

Gemiddelde doelgroep op basis van sociaal-emotioneel functioneren binnen de vso-emb-doelgroep 1

Basale lijnen OVM-MH	Visio Breda 2022	Visio Breda 2023	Visio Haren 2022	Visio Haren 2023
MH Emotionele ontwikkeling	1,29	1,41	1,40	1,53
MH Relatie met volwassenen	1,25	1,35	1,40	1,47
MH Zelfbeleving, zelfbesef	1,25	1,28	1,36	1,36
MH Zelfstandigheid, zelfredzaamheid	1,08	1,07	1,28	1,23
Totaal	1,22	1,28	1,36	1,40

De vso-leerlingen binnen doelgroep 1 laten op alle sociaal-emotionele gebieden zien dat ze ruim boven deze 1 ontwikkeld zijn op sociaal-emotioneel gebied. Dat is een goede opbrengst. Op emotionele ontwikkeling en relatie met volwassenen is zelfs vooruitgang te zien.

Bij de vso-leerlingen in doelgroep 1 zien we zowel in Haren als in Breda een lichte achteruitgang bij zelfstandigheid, zelfredzaamheid. Komend jaar besteden de leraren hier extra aandacht aan.

3.2 Verantwoording Sociale veiligheid en Tevredenheid

Om inzicht te krijgen in de beleving van de sociale veiligheid en tevredenheid van de leerlingen, ouders en medewerkers wordt er ieder jaar een tevredenheids-onderzoek inclusief sociale veiligheidsmeting en signaleringsonderzoek afgenomen. De uitkomsten van het onderzoek geeft informatie over thema's of accenten waar we meer of bewuster aandacht aan kunnen schenken of welke inspanningen nodig zijn om de tevredenheid vast te houden. Lees meer over het onderzoek in [deel 2 van de schoolgids](#).

Rapportage schooljaar 2022

Respons so en so-mb-leerlingen	# 18 - 94,7%	Benchmark so
Schoolklimaat	3,5	3,3
Onderwijsleerproces	3,8	3,5
Sociale veiligheid	3,4	3,2
Cluster-1-vragen		Benchmark cluster 1
Vriendschap, seksuele ontwikkeling en weerbaarheid	3,7	3,5
Meedenken en meedoen	3,5	3,3
	# 18 (alléén groep 6 t/m 8)	Benchmark so
Ik geef de school het volgende rapportcijfer:	9,3	8,1
		Benchmark cluster 1
Als een blind of slechtziend kind een speciale school zoekt, zeg ik: "Kom bij ons op school!"	9,3	

Respons vso-mb-leerlingen	#13 - 144,4%	Benchmark vso
Schoolklimaat	3,2	geen benchmark beschikbaar, max score is 3,3
Onderwijsleerproces	3,3	
Sociale veiligheid	3,0	
Cluster-1-vragen		
Vriendschap, seksuele ontwikkeling en weerbaarheid	32,9	
Meedenken en meedoen	3,2	
Ik geef de school het volgende rapportcijfer:	9,8	

Respons emb leerlingen (via observatie)	#25 - 69%	Gemiddeld Visio Onderwijs
Welbevinden	3,4	3,4
Persoonlijke ontwikkeling	3,2	3,4
Zelfbepaling	3,3	3,3
Schoolklimaat en veiligheid	3,8	3,9

Respons ouders	#27 - 44%	Benchmark (v)so
Schoolklimaat	3,8	3,7
Onderwijsleerproces	3,7	3,7
Sociale veiligheid	3,9	3,7
Brede ontwikkeling	3,7	3,4
Cluster 1-vragen		Benchmark cluster 1
Vriendschap, seksuele ontwikkeling en weerbaarheid	3,9	--
		Benchmark (v)so
Ik geef de school het volgende rapportcijfer:	8,3	8,0
		Benchmark cluster 1
In welke mate zou u de school aanbevelen bij anderen?	9,0	--

Respons medewerkers	#36 - 68%	Benchmark (v)so
Schoolklimaat	3,9	3,7
Onderwijsleerproces	3,8	3,7
Sociale veiligheid	3,3	3,2
Brede ontwikkeling	3,9	3,5
Cluster 1-vragen		Benchmark cluster 1
Vriendschap, seksuele ontwikkeling en weerbaarheid	3,8	--
Meedenken en meedoen	3,8	--
		Benchmark (v)so
Ik geef de school het volgende rapportcijfer:	8,6	7,6
		Benchmark cluster 1
In welke mate zou u de school aanbevelen bij anderen?	9,2	--

Wij zijn heel tevreden met deze resultaten. Onze ambitie is om dit niveau vast te houden. We willen proberen de respons te verhogen. Daarnaast blijven we inzetten op het vasthouden van een goed klimaat binnen de school door:

- de aandachtsfunctionaris sociale veiligheid/pestcoördinator bezoekt aan het begin van het schooljaar alle groepen
- aan het begin van het schooljaar wordt schoolbreed aandacht besteed aan de "Week tegen pesten". In het so zal daarnaast aandacht besteed worden aan de week van de mediawijsheid
- we besteden aandacht aan de week van de lentekriebels
- binnen het leergebied sociaal-emotioneel wordt structureel aandacht besteed aan veilig voelen en grenzen aangeven. De methode Leefstijl biedt hiervoor handvatten
- Rots en Water-lessen zijn toegevoegd aan het lesaanbod bovenbouw so. Rots en Water richt zich, naast de ontwikkeling van sociale competenties, op het voorkomen en aanpakken van pesten en het vergroten van de weerbaarheid
- binnen het organisatorisch overleg en de leerlingenraad komt het thema sociale veiligheid aan de orde
- we willen het thema "seksuele ontwikkeling" bespreekbaar maken met leerlingen en ouders. In maart organiseren we rond de week van de lentekriebels een ouderavond en scholing voor medewerkers.

3.3 Verantwoording in- en uitstroom

Het proces van aanmelding, instroom en uitstroom wordt beschreven in deel 2.

3.3.1 Instroom

Hieronder wordt beschreven waar de leerlingen bij instroom vandaan kwamen:

Instroom so	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
4-jarigen	3	5	2	3	
KDC	4	2		1	4
Geen onderwijs	1		1		1
Regulier basisonderwijs	4	6	1	2	3
So					
So-(e)mb	1				
Vso-(e)mb					
Totaal	13	13	4	5	8

Instroom vso	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
KDC	1	1			
Geen onderwijs		1			
Regulier basisonderwijs					
So	1	1			
SBO					1
So-(e)mb	4	3	5	2	7
Vso-(e)mb			1		
Totaal	5	6	6	2	8

3.3.2 Uitstroom

Hieronder wordt aangegeven waar de leerlingen naar uitstromen:

Bestemming na so	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
KDC				
So elders	3	1		
PO regulier	1			
Vso-leerroute 1	1	1	3	1
Vso-leerroute 2	2	2		3
Vso-leerroute 3	1	2	1	1
Vso-leerroute 4 pro		1	1	1
Pro	1		1	1
Vmbo-bb				
Vmbo-kb		1		2
Vmbo-gl				
Vmbo-tl	1		1	2
Havo			1	
Vwo				
Anders				1
Totaal	10	8	8	12

Bestemming na vso-(e)mb	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Vso-mb elders			2	
Belevingsgerichte dagbesteding	1	2		3
Taakgerichte dagbesteding	2	2		4
Arbeidsmatige dagbesteding		2		1
(Beschutte) Arbeid				
Pro				
Vmbo-bb			1	
Mbo entree				
Anders				1
Totaal	3	6	3	9

3.3.3 Ambulant onderwijskundige begeleiding (aob)

Soms komt het voor dat een leerling gedurende de so- of vso-periode de overstap maakt naar het reguliere onderwijs. Het is dan mogelijk een ambulant onderwijskundig begeleider in te zetten voor de begeleiding van deze leerling en de nieuwe school. De betrokken aob-er informeert onder meer de school over de visuele beperking, geeft adviezen over de aanpassingen die binnen het onderwijs nodig zijn, bespreekt de mogelijke gevolgen van het visueel functioneren op de sociaal en emotionele ontwikkeling en verwijst hen naar beschikbare informatie, trainingen en cursussen. Met de overstap naar onderwijs met ambulante begeleiding, kan de reguliere school meestal gebruikmaken van aanvullende bekostiging. Deze aanvullende bekostiging kan ingezet worden in de vorm van formatie en/of (hulp)middelen.

De aob-ers van Visio komen in alle provincies en op alle soorten onderwijs, van basisschool tot universiteit, waar leerlingen zitten met een indicatie cluster 1.

Lees meer hierover in [deel 2 van de schoolgids](#).

3.4 Verantwoording Bestendinging

Tot twee jaar na het verlaten van het so en vso houden we bij of de leerling nog steeds overeenkomstig het uitstroomprofiel uit het OPP vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding volgt. Deze bestendingsgegevens geven we jaarlijks door aan de Inspectie voor het Onderwijs. Door deze gegevens te analyseren en er van te leren, verbeteren we ons onderwijsaanbod en de aansluiting bij het vervolg.

Van de so-leerlingen die sinds 2015 zijn uitgestroomd, zaten twee jaar later alle leerlingen nog op dezelfde vervolgopleiding, al dan niet met ambulante onderwijskundige begeleiding. Van de vso-leerlingen die sinds 2015 zijn uitgestroomd, zaten twee jaar later alle leerlingen nog op dezelfde uitstroombestemming, al dan niet met ambulante onderwijskundige begeleiding als het vervolgonderwijs betreft.

3.5 Analyse, interventies en ambities

Op grond van onze resultaten in relatie tot de opbrengsten, in- en uitstroom en bestendinging constateren we het volgende:

- Doorgaans zijn we goed in staat om bij instroom een passend uitstroomperspectief te formuleren.
- We dragen bij aan een bestendige plaatsing in het regulier voortgezet onderwijs door uitstromende so-leerlingen in het reguliere voortgezet onderwijs ambulante onderwijskundige begeleiding vanuit Visio te bieden. Van de schoolverlaters so en hun ouders

hebben we als feedback gekregen dat het een aanvulling zou zijn om richting schoolverlaten ook vanuit school de oriëntering op vervolgonderwijs te ondersteunen waarbij wij specifiek aandacht zullen hebben voor verschillende soorten vervolgonderwijs en door middel van excursies onze leerlingen hierin indrukken laten opdoen.

- Voor leerlingen die doorstromen van het so-mb naar het vso-(e)mb binnen onze school verloopt de overgang soepeler doordat we werken met een wenperiode waarbij warme overdracht en elkaar leren kennen centraal staan.
- Door een goede voorbereiding op uitplaatsing via onder meer een stagetraject en een goede samenwerking met de dagbesteding binnen en buiten Visio is het voor uitstromend so-(e)mb-leerlingen mogelijk een goed passende dagbestedingsplaats te realiseren.
- Vanuit de dagbesteding hebben we als feedback gekregen dat onze leerlingen gewend zijn aan een gevarieerd dagprogramma en voldoende begeleiding om taken uit te voeren. Bij dagbesteding raken leerlingen daardoor soms verveeld of kunnen ze de taken uit hun portfolio met minder begeleiding niet meer uitvoeren. Sinds 2019 bieden we daarom in het vso twee keer per week praktijkdagen waarop leerlingen een volle dag in een profiel aan het werk zijn. Zo kunnen ze ontdekken of ze het profiel ook interessant blijven vinden als ze er langere tijd in werken. Daarnaast bereiken ze een hogere mate van zelfstandigheid bij de taken en leren ze een goede werkhouding.

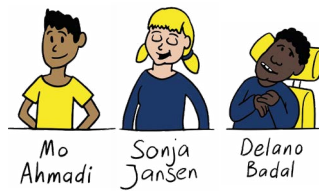
We gaan in 2023-2024 het volgende oppakken:

- **So:** de aanvulling op het oriënteren op vervolgonderwijs door locaties te bezoeken en excursies te organiseren vanuit school heeft door corona uitstel gekend. Vanaf schooljaar 2022-2023 is dit op gang gekomen. Samenwerking met diverse scholen voor vo is hiervoor opgestart.
- **So-(e)mb:** de wenperiode voorafgaand aan de overgang naar het vso blijven we hanteren (v)so (e)mb: in 2024 stromen de eerste leerlingen uit naar beschutte arbeid, via de Route Dagbesteding van arbeidsregio Noord. Vanuit het nazorgtraject volgen we dit nauwkeurig om in het huidige onderwijsaanbod aanpassingen te kunnen maken om ook deze overgang soepel te laten verlopen.
- **Vso met uitstroom perspectief dagbesteding:** een externe groepsstage wordt mogelijk gemaakt. Deze stage wordt vanaf de specialisatiefase aangeboden in samenwerking met Wonen & Dagbesteding van Visio De Brink in Vries.

4 Onderwijskundige ontwikkelingen in de school

Schoolplan 2019-2023 en Jaarplan 2023:

Ieder jaar maakt de school een jaarplan dat past binnen de koers van het schoolplan en het instellingsplan. Het instellingsplan en het schoolplan geven de koers aan voor Visio Onderwijs en Visio Onderwijs Haren voor een periode van 4 jaar. Het jaarplan van de school geeft de plannen weer voor een jaar.

In het schoolplan voor de periode van 2019-2023 ligt de focus op:

- Het vergroten van onze expertise door:
 - deelname aan landelijke samenwerkingsvormen
 - werken met PLG's (professionele leergemeenschappen)
 - toewerken naar een regionaal expertisecentrum waarbinnen school- en aob-medewerkers elkaar professioneel ondersteunen en versterken.
- Het vergroten van de eigen regie van leerlingen en medewerkers door:
 - te werken met een rapportfolio
 - schoolbrede leerlijnen te borgen
 - de professionele cultuur te vergroten
 - de kwaliteitsstructuur te borgen waarbij reflectie en evaluatie in cyclische processen georganiseerd is.
- We werken met excellente medewerkers toe naar het beste onderwijs door:
 - te leren van elkaar
 - te werken met een opleidingsplan
 - samenwerking te stimuleren tussen de school en de aob om zo aan te sluiten bij de vragen van al onze leerlingen en steeds gericht te zijn op een zo volledig en volwaardig mogelijke participatie binnen de maatschappij voor al onze leerlingen.

Een vertaling van deze focus in het jaarplan 2023 maakt dat dit jaar centraal staan:

Bouwsteen cliënt en leerling

- Het rapportfolio is herzien in alle afdelingen.
- Rapportfolio is herzien conform de exameneisen passend bij het diploma.

- Nieuwe methodes voor rekenen, spelling en lezen zijn geïmplementeerd voor de doelgroepen 4-7.
- Leerlijnen zijn herzien en geborgd in edumaps de kritische succes factoren (KSF) is onderdeel van ons aanbod, men is bewust bekwaam. Eerste opbrengsten zijn zichtbaar via de monitor in edumaps.
- We zijn een gezonde school: wij richten ons in 2023 op de pijlers Sport & Beweging en Relaties & Seksualiteit.
- Leerling in beeld is aangeschaft, we voeren de nieuwe cito-toetsen in.

Bouwsteen medewerker

- Medewerkers leren met en van elkaar; we werken met mentoren voor nieuwe medewerkers, medewerkers kijken bij elkaar.
- Het meerjarig opleidingsplan wordt gevolgd.
- Eigen regie wordt gestimuleerd; er is ruimte voor initiatieven van medewerkers om de kwaliteit te vergroten.
- Nieuwe medewerkers volgen een inwerkprogramma.
- Landelijk halen en brengen van expertise wordt gestimuleerd en gefaciliteerd.
- Er is meer eenheid binnen de school tussen afdelingen.

Bouwsteen Maatschappij

- We onderhouden contacten met belangrijke samenwerkingspartners (andere scholen in de buurt, SWV, vervolgonderwijs, Stageplekken per profiel, pabo's, verwijzers,...).
- De mogelijkheden van Visio Onderwijs Haren zijn zichtbaar, herkenbaar en vindbaar.
- We laten meer zien wat we goed doen.

Bouwsteen Organisatie

- Domeinoverstijgend wordt er constructief samengewerkt aan het naar buiten treden als één Visio.
- Scholing wordt domeinoverstijgend afgestemd.

Onderwijsinspectie: Het allerbeste onderwijs!

Visio Onderwijs heeft de ambitie om voor leerlingen met een visuele beperking in Nederland het allerbeste onderwijs en begeleiding te realiseren. Onze aanpak leidde er in januari 2022 toe dat we het predicaat Excellente school ontvingen van de onderwijsinspectie. Wij zijn daar ontzettend trots op! Het juryrapport excellente scholen stelt: "Visio Onderwijs Haren is excellent in het stimuleren en toerusten van de leerling tot het nemen van "eigen regie" binnen de onderwijssetting van hoogwaardig niveau, ter voorbereiding op vervolgonderwijs, dagbesteding en maximale participatie in de samenleving.

Ons sterke pedagogisch klimaat, de hoge mate van kwaliteitsdenken bij medewerkers en de ruimte voor innovatie levert daar een bijdrage aan en onderscheidt ons van andere scholen.

Excellente School

De school en de omgeving

We richten ons als school naar buiten toe. Door onze expertise uit te dragen trekken we contacten aan. De medewerkers dragen zorg voor meer bekendheid van onze activiteiten op school, vooral via de social media-kanalen van Visio. Schooloverstijgend presenteren we

ons en organiseren we rondleidingen om te laten zien wat onze expertise inhoudt. Contacten met andere scholen voor speciaal onderwijs zijn versterkt waardoor we kennis en expertise delen. Er zijn meer contacten binnen de verschillende profielen van het vso gelegd met partners voor stages met uitstroom beschutte arbeid. Ook nemen onze vso-leraren deel aan regionale netwerkoverleggen over beschutte arbeid, om onze leerlingen meer kansen op de arbeidsmarkt te bieden. ambulante onderwijskundig begeleiders onderhouden contacten met 35 samenwerkingsverbanden in de regio.

We reflecteren op ons onderwijs door externe stakeholders rond oud-leerlingen periodiek te bevragen. Met de andere domeinen van Visio Wonen & Dagbesteding (W&D) en Revalidatie & Advies (R&A) hebben we een intensieve samenwerking die we periodiek evalueren.

Ons schoolplein

Aan het begin van het schooljaar 2021-2022 hebben wij een nieuw schoolplein in gebruik genomen. We zijn trots op een speelplein waar onze hele doelgroep samen buiten kan spelen en waarbij zelfstandig spelen voorop staat.

Kom je buiten spelen?!

Visio

Voetballen.

Een **toegankelijke speelplaats** waarbij:

- blinde leerlingen zelfstandig de weg vinden door een duidelijke padenstructuur met haakse zijpaden, (natuurlijke) geleidelijnen en tastbare herkenningpunten
- rolstoelgebonden leerlingen in de pauze naar voor hun geschikte speeltoestellen kunnen rijden omdat deze dichterbij de deuren staan dan nu
- leerlingen die gevoelig zijn voor prikkels in een rustige zone kunnen spelen zonder drukke speelzones te moeten doorkruizen
- speeltoestellen veilig toegankelijk zijn voor zowel lange tieners als kleine peuters en voor leerlingen met een motorische beperking. Denk aan een glijbaan op een heuvel in plaats van met een laddertje
- leerlingen een speeltoestel zelfstandig durven te naderen omdat ze niet onverwacht geraakt kunnen worden door draaiende of schommelende delen
- leerlingen met een ernstig meervoudige beperking een sensorisch aanbod hebben
- Visio-leerlingen en buurtkinderen die naar andere basisscholen gaan, spelen samen.

We vervullen een **adviesfunctie** voor scholen, gemeentes en instanties die hun speelplaats toegankelijk willen maken voor kinderen met een visuele beperking. Dat doen we door:

- het digitale boek met het ontwerpconcept te delen met scholen, gemeentes en instanties
- de speelplaats in Haren open te stellen voor bezichtiging
- de speelplaats als concreet voorbeeld te gebruiken om de expertise van Visio uit te dragen.

Aanpassingen gebouw

Ook binnen ons gebouw zoeken we steeds naar de meest optimale setting om onze leerlingen uit te dagen. De afgelopen periode zijn de kleedkamers van de gymzaal gerenoveerd. Door de kleedkamers wat in te schikken is er ruimte gekomen voor een fitness ruimte. Dit was een lang gekoesterde wens. Zo kunnen onze leerlingen, naast de lessen bewegingsonderwijs, een beweegschema volgen.

De patio is een prachtige ruimte bedoeld als binnenplein. Het klimaat en de akoestiek zijn echter nooit naar wens geweest. De eerste aanpassingen zijn een feit. Rond de zomer van 2023 verwachten we dat we klaar zijn met deze renovatie. De patio is, naast een ruimte om als school samen te komen, schoolbibliotheek, werkruimte en een definitieve plek voor onze schooldieren.

De schoolkeuken wordt gebruikt voor het profiel horeca. Nu onze keuken toe is aan een vernieuwing gebruiken we die kans om te kijken hoe de keuken beter kan aansluiten op de doelen van onze vso-leerlingen en hoe we de nieuwste innovatie kunnen toepassen. De verbouwing vindt plaats in de zomer van 2023. Hiernaast wordt er een nieuwe lift geplaatst. De huidige lift is aan vervanging toe.

De schoolorganisatie

Alle arrangementen bij elkaar maken het mogelijk de hele doelgroep zo flexibel en optimaal mogelijk van een passend onderwijsaanbod te laten profiteren. Te denken valt aan proefplaatsingen in het regulier onderwijs, intensieve ambulante onderwijskundige begeleiding, de inzet van zorg binnen onderwijs, de samenwerkingsgroepen tussen school en het Kindercentrum van Visio.

Onderwijsarrangementen

Wij bieden voor leerlingen met een visuele beperking uit Noord-Nederland verschillende onderwijsarrangementen aan:

Onderwijs volledig op de Visio-school
Leerlingen volgen vijf dagen per week onderwijs binnen de groepen op de Visio-school in Haren.

Onderwijs op Visio-school, een dag per week naar regulier onderwijs
Leerlingen volgen vier dagen per week onderwijs op de Visio-school en volgen een dag in de week thuis nabij onderwijs op de reguliere school of ander speciaal onderwijs.

Thuisnabij onderwijs, een dag per week naar de Visio-school
Leerlingen volgen vier dagen per week thuis nabij onderwijs op een reguliere/speciale school en volgen een dag in de week onderwijs bij de Visio-school.

Symbiose tussen twee scholen
Leerling volgt drie dagen onderwijs thuis nabij onderwijs en twee dagen bij de Visio-school of omgekeerd.

Topjaar of tussenjaar
Topjaar of tussenjaar (groep 8+) binnen de Visio-school inclusief uitplaatsing naar passend vervolgonderwijs.

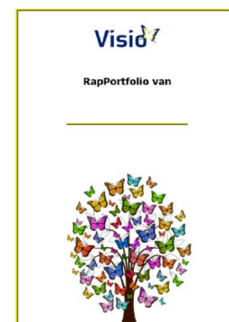
Proefplaatsing regulier of in ander speciaal onderwijs
Onderwijs binnen Visio-school, gericht op uitplaatsing naar regulier.

competenties, die zijn afgenomen in het voorjaar van 2023, komt naar voren dat we op de goede weg zijn en dat het beleid rondom burgerschapsonderwijs zich gestaag ontwikkelt. Dit sluit aan bij de behoefte van het team. Het aanpassen van doelen voor doelgroep 1 en de ontwikkeling van een netwerk buiten school blijven aandachtspunten.

RapPortfolio

Twee keer per jaar krijgen de leerlingen een RapPortfolio mee naar huis. Dit als aanvulling op het OPP. Het RapPortfolio geeft een beeld van de vorderingen, interesses en ambities van de leerlingen. Deel 1, 3 en 4 vullen de leerlingen zoveel mogelijk zelf in en in deel 2 schrijft de leraar per vakgebied iets aan de leerling en zijn ouders/verzorgers.

	deel 1 Dit ben ik
	deel 2 Dit leer ik
	deel 3 Dit wil ik
	deel 4 Dit kan ik

Werkgroep Kwaliteit

We vinden het als school belangrijk om de kwaliteit van ons onderwijs blijvend goed te monitoren en te verbeteren. Hiervoor werken we binnen school met de werkgroep kwaliteit die de PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act) gebruikt voor het evalueren, verbeteren, borgen en naleven van de diverse beleidsstukken. De onderwerpen waarop de Inspectie scholen waardeert, hebben we gebruikt om te omschrijven welke keuzes we op school hierover hebben gemaakt. Dit zijn twaalf samenvattingen geworden waarmee alle medewerkers makkelijk kunnen nalezen hoe alles op school is geregeld en afgesproken. Voor meer details kunnen medewerkers dan de bijbehorende formulieren, procedures of protocollen vinden in de daarbij horende digitale mappen.

De kwaliteit toetsen we binnen Visio Onderwijs door het afnemen van interne en externe audits. Vanuit de interne audit naar de sociale en maatschappelijke

5 Medezeggenschap

We vinden het belangrijk om goed samen werken met leerlingen en ouders en hen te betrekken bij alles wat van belang is voor een optimale schoolloopbaan, gericht op het zo maximaal mogelijk (later) participeren in de maatschappij.

Ouderbetrokkenheid wordt gestimuleerd door:

- educatief partnerschap
- onderwijsondersteuning door ouders
- betrokkenheid van ouders en leerlingen bij keuzen en schakelmomenten
- heldere communicatie en informatieoverdracht.

Lees meer hierover in [deel 2 van de schoolgids](#).

We kennen diverse overleggen, zoals de wettelijk verplichte gemeenschappelijke medezeggenschapsraad op landelijk niveau, met de Raad van Bestuur als gesprekspartner en medezeggenschapsraden op lokaal niveau, met de schoolleider als gesprekspartner.

Een afvaardiging van elke school en aob-afdeling heeft zitting in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) van Visio Onderwijs. De GMR en lokale medezeggenschapsraden geven advies of instemming

met voorgenomen besluiten over allerlei beleidszaken van Visio Onderwijs. Vanuit onze school nemen Anne Rohn (aob en tevens voorzitter) en Coen Speelman (school) deel aan de GMR.

De vertegenwoordiging in de medezeggenschapsraad (MR) vanuit onze regio bestaat in het schooljaar 2023-2024 uit de volgende leden:

Namens de ouders:

André Nijhof, Koen Duursma, Vacature (aob-ouder).

Namens het personeel:

Ingrid Roossien (voorzitter), Joke Huinder, Coen Speelman.

Tot slot noemen we de leerlingenraad. Uit alle groepen neemt een vertegenwoordiging deel aan de leerlingenraad van onze school. Sommige groepen kennen een vaste (verkozen) vertegenwoordiger. Andere groepen laten de afvaardiging rouleren. De leerlingenraad vergadert minstens eens per zes weken met de schoolleider. Het verslag van de vergadering en nieuwe besprekpunten worden in de klas met alle leerlingen besproken. De notulen worden verstuurd aan de MR-leden.

6 Bijzondere samenwerkingen

Als enige cluster 1-school in Noord-Nederland is het belangrijk om in deze grote regio de samenwerking met cruciale partners te onderhouden en uit te breiden. Naast het belang van de instroom (contacten met KDC's, verwijzers, collegascholen) en uitstroom (contacten met stageaanbieders, collegascholen, dagbesteding) van leerlingen is het delen van kennis en expertise een van onze opdrachten richting het werkveld waar onze doelgroep zich bevindt.

Via de ambulante onderwijskundige begeleiding bedienen we onze leerlingen in alle typen van bekostigd onderwijs in de provincies Groningen, Friesland,

Drenthe, Overijssel en de kop van Gelderland. Binnen deze regio hebben we contacten met alle samenwerkingen en sluiten we waar mogelijk aan bij netwerken waarin de inhoud van het onderwijs centraal staat.

We vinden het belangrijk ook toekomstige medewerkers te informeren over het onderwijs aan leerlingen binnen cluster 1. We ontvangen onder andere stagiaires en verzorgen voorlichting op mbo, hbo en universiteit.

Foto's

Voor de foto's in deze schoolgids hebben we als thema gekozen voor: "meedoen mogelijk maken".

Visio Onderwijs

Visio Onderwijs is er voor kinderen van 4 tot 20 jaar met een visuele beperking, al dan niet in combinatie met een andere beperking. Visio Onderwijs biedt speciaal onderwijs (so), voortgezet speciaal onderwijs (vso) en onderwijs aan kinderen met een (ernstige) meervoudige beperking ((e)mb).

“Perspectief voor elk kind” is een belangrijk uitgangspunt van ons onderwijs. We willen als onderwijsorganisatie ieder kind, ongeacht de individuele beperkingen, een perspectief voor de toekomst bieden.

Ruim 80% van de kinderen met een visuele beperking gaat naar een gewone school met behulp van ambulante onderwijskundige begeleiding door Visio. Daarnaast heeft Visio onderwijslocaties in vijf gemeenten: Amsterdam (so, vso, (v)so-mb), Breda ((v)so-mb), Grave (so, vso, (v)so-mb), Haren (so, (v)so-mb) en Rotterdam (so, vso en (v)so-mb).

De kerndoelen zoals die binnen het reguliere onderwijs gelden zijn het uitgangspunt. Leerlingen vanaf 12 jaar kunnen praktijkonderwijs, vmbo of havo volgen in Amsterdam, Rotterdam en Grave.

Koninklijke Visio
expertisecentrum voor
slechtziende en blinde mensen

www.visio.org

Volg ons op:

